

ƏLƏMDAR QULUZADƏ

614-CÜ ŞƏHİD

84(5Aze)-5
Q86

ƏLƏMDAR QULUZADƏ

614-cü ŞƏHİD

(Şeirlər və poema)

2015
ab.

F. Köçərli adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI

iNV. № 65599

Bakı – “Şuşa” – 2012

Q 02 (2012)

Redaktoru Vasif Quliyev

Ələmdar Quluzadə

“614-cü Şəhid”, Bakı, “Şuşa”, 2012. 216 səhifə

Poeziya Ələmdar Quluzadə üçün sevənlərin ürək çırıntısi, həyat şərqisi, dünyanın bütün qatlarına bələd sərraf gözü, haqq tərzisi, düşmənlə üz-üzə vuruşan əsgərin ovxarlı qılıncı, kəsərli silahıdır. O, müasir ədəbiyyatımızda sadə, səmimi şeirləri ilə ürəkləri əla alan, fəlsəfi fikirləri ilə oxucuları düşündürən, incə humorlu, bənzərsiz uşaq yaradıcılığı ilə balalarımızı sevindirən, mayası Vətənə, millətə məhəbbət, düşmənə nifrətlə yoğrulan sanballı poemaları ilə Vətən övladlarını yağıya qarşı səfərbər etməyə qadir şairdir.

“614-cü Şəhid” kitabını geniş yaradıcılıq imkanlarına malik şairin növbəti uğuru, qanlı Qarabağ salnaməsinin davamı hesab edir və yenə də geniş oxucu kütləsinin rəğbətini qazanacağına inanırıq.

051(L-041)

sifarişlə

051-02(0172)-2012

© “Şuşa” nəşriyyatı, Bakı-2012

*Zamana
sözüm var*

* * *

Zaman kiminin çiynində simurq quşu,
kiminin kürəyində düz şələsidi. Di gəl
ki, bilmirsən sən zamanı aparırsan, yoxsa
zaman səni.

* * *

Əllərimi yuyandan sonra həmişə öz
üzümü yuyuram. Sən demə üzdə olmaq
 üçün bu hər şey deyilmiş.

ZAMAN MƏNİ DOĞA BİLMİR

Şapalağı qulağında sırgadı,
Dəyərim yox para kimi, pul kimi.
Zaman mənim başım üstdə ağadı,
Mən zamanın qabağında qul kimi.

Məktəbində dil öyrədir lal lala,
Girəvə yox qılığına girməyə.
Zaman elə vurulubdur dəllala,
Gözü yoxdur bir şairi görməyə.

Çırağı var gözlərini yumanın,
Qiş gələndə isitməyir hər damı.
Qırmacını yeyəcəksən zamanın,
Olmadınsa sən zəmanə adımı.

Dinməyəni danışdırıb, dindirib,
Dinənləri öyrədibdir susmağa.
Zaman bəzən günəşini söndürüb,
Ulduz gəzib yaxasından asmağa.

Min əməl var mənasında, mətnində,
Öləni də qapısında gözlədir.
Zaman məni ovundurur bətnində,
Zaman məni bu dünyadan gizlədir.

Yağsız dilim tavada dağ olubdur,
Bulud dolub, yağa bilmir hələ də.
Anam məni doqquz aya doğubdur,
Zaman məni doğa bilmir hələ də.

Bakı, 27.10.2009

60 YAŞIN NAĞILI

Günlər bərədədi, həftələr ovda,
Qazana cumuruq boş qaşıq kimi.
Payız qovhaqovda, qış qovhaqovda,
Yaş əldən sürüşür yaş balıq kimi.

Aldadıb alnına yazdı altmışı,
Damı təpəsinə uça dünyanın.
Bizi qocaltmağa qarışib başı,
Özü cavan qalıb qoca dünyanın.

Bağlar sovulmaqda, bostan talanda,
Leylək lələk tökür, lək tapa bilmir.
Qara tellərimə qurban olan da
Başında bir qara tük tapa bilmir.

Hırsımı, hikkəmi töküb varağa,
Sözün təndirində kirpik ütmüşəm.
Ağa bələnmişəm başdan-ayağa,
Elə bil 60 il dən üyütmüşəm.

Bu yaşın dərd adlı dəvələri var,
Xəlbir ələ gəlmir, əloyi tutur.
Könlümü alanın nəvələri var,
Gülümü alanın gülməyi tutur.

Bu yaş ayaq deyil, əl ağacımıdı,
Dərdi can, həsrəti göz nahaq çəkib.
"Qardaş" deyən xanım mənim bacımıdı,
"Əmi" deyən gözəl mənə dağ çəkib.

Qorxuram bu yaşın məzəmətindən,
Kəsə yollarımı bir gün çən kimi.
Yaşımı qələmdən gizlədirəm mən,
Kasib tapdığını gizlədən kimi.

Ev-eşik günahı məndə görərdi,
Bəzən itirmişəm ölçü-biçini.
Nə vaxtsa qəlbimə şeytan girərdi,
İndi hər ciynimdə sühl göyrəcini.

Qoy təzə ili də basım bağrıma,
Sinəmdə bir sarı simdi ağlayan.
Vallah əcəl gəlsə ölürem, amma
Şairin dalınca kimdi ağlayan.

Bu nağıl lap məni haldan çıxarıb,
Ömür nə div tərəf, nə şüşə tərəf.
Deyəsən məni də yoldan çıxarıb
Dəli şeytan çəkir yetmişə tərəf.

Bakı. 07.06.2011

RUHUMUZUN DAŞ NAĞILI

Oxum yatmir yaya, çatmir hədəfə,
Su qalxıb çənəmin altına çıxır.
Aya çatdırımrıq, ildə bir dəfə
Xocalının yası taxtına çıxır.

Dərdə qul da bizik, dərdə kəniz də,
Əyə bilmirsənsə əyil, ey Vətən.
Ocağa yaş atmaq zəmanəmizdə
Özünü yaşatmaq deyil, ey Vətən.

O qədər qəm yeyib, toxdur cahan da,
Dağların çiynində çən yaza çıxır.
Kordan ehtiyacım yoxdur cahanda,
Gordan ehtiyacım boğaza çıxır.

Baltalar qan gəzir yol basa-basa,
Kömürdən, körükdən qopa bilmirik.
Xocalı harada dəfn olunubsa,
Hələ məzarını tapa bilmirik.

Yazılan kitablar qış nağılıdı,
Qızaran bəbəklər nar dənəsidi.
Məzar - ruhumuzun daş nağılıdı,
Abidə - abadlıq nişanəsidi.

Tükənən, tərpənən səbrini göstər,
Ölən xarabama sağ köçə bilim.
Mənə Xocalının qəbrini göstər,
Atamın goruna and içə bilim.

Bakı. 20.02.2007

ZAMAN YETİM ƏKİR

Sinəmiz qurudur neçə nəm daşı,
Qanım gölə dönür gözüm dolunca.
Səngərlər dünyanın cəhənnəm daşı,
Qanım iməkləyir canın dalınca.

Qazan var, havası millənib göyə,
Qazan var, həmişə qatlıq çalıbdır.
Boynunu kəndirdən qorusun deyə,
Boğan boğazına çatı salıbdır.

Dünya qucağında bici becərdi,
Qəmi qəh-qəh çəkə, dərdi sevinə.
Zaman yetim əkir, yetim cücərdir,
Tarix yetim yiğir uşaq evinə.

Yaxşılardı yarandı yamana kəniz,
Təpikdən doyanlar qapaz istədi.
Tarixin anası zamana kəniz,
Zamanın anası namaz üstədir.

Bakı, 20.04.2007

KİŞİLƏR, AYAĞA QALXIN

İnanan azalıb, uman azalıb,
Şalvar çoxaldıqça tuman azalıb.
İmanlı kişilər yaman azalıb -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Barmağa dolandıq, dolaq altdayıq,
Sahibsiz bostan tək alaq altdayıq.
Ayağa qalxmasaq ayaq altdayıq -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Qara qələmlərlə söz yazırıq biz,
Qırıq külünglərlə gor qazırıq biz.
Qalxmayıb torpağı uduzuruq biz -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Yerdə sürünenənlər budağa qalxmaz,
Yaz gəlməsə elat yaylağa qalxmaz.
Qalxmasaq, məmləkət ayağa qalxmaz -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Nağılı gecəyə qata bilmərik,
Qırmızı almanı tuta bilmərik.
Tövbə bu töhmətlə yata bilmərik -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Kimlər gelib getdi, kimin nə xeyri,
Qərib kişilərə qəmin nə xeyri.
Kişilikdən quru dəmin nə xeyri -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Bulaq oyananda daşı oyadar,
Torpaq oyananda xışı oyadar.
Milləti yuxudan kişi oyadar -
Kişilər, kişilər, ayağa qalxin!

Bakı, 18.07.2007

GÜLLƏLƏR KÜRƏKDƏN DƏYSƏ VƏTƏNƏ

Qaranlıq düşəndə birdən düşəcək,
Yolumuz ocaqdan, pirdən düşəcək.
Dizin də, dizim də girdən düşəcək,
Gülünc olacayıq yoldan ötənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Balalı inək tək sağılacaqdır,
Qayası, qalası dağılacaqdır,
Körpələr də Şəhid doğulacaqdır.
Millət yas tutacaq ölüb-itənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Dünyaya aldansam körpə uşaq tək,
Başima, döşümə dəyər dəyənək.
Kürəyim kürəyə söykənməyəcək,
Əlim çatmayacaq ünüm yetənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Üz üzdən utanar, sözü üzə de,
Qoynuna girənə dişi gürzə de,
Tiyə de, bıçaq de, ox de, nizə de
Mənim kürəyimi yarib bitənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Ölçümüz bir cürsə, bizimiz bir cür,
Körpümüz bir cürsə, köçümüz bir cür,
Çölümüz bir cürsə, içimiz bir cür,
Közü də qiymarıq kirpik ütənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Yoldan yarıyanlar quduzlaşacaq,
Yalman darayanlar buynuzlaşacaq,
Şair də, sənət də ucuzlaşacaq,
Kömək etməyəcək Allah da sənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Biçmədiyi zəmi orağa haram,
Almadığı qisas yaraşa haram,
Bu torpaq namusa, papaşa haram.
Halal eləməsin çöpü də mənə -
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə.

Bakı, 26.01.2007

SÖZ ACIYAM

İçimdə bir dənə dar ağacı var,
Kəndirlə boynumdan asılıb gedər.
Ürəyimin eşqə ehtiyacı var,
Yurdumun qılınca olduğu qədər.

Daşa könül verib daş üstə qoydum,
Çiçəyi hörüyə düzdüyüm kimi.
İstidə kölgəyə ehtiyac duyдум,
Soyuqda günəşini gəzdiyim kimi.

Məhəbbət ürəyin od-ocağıdır,
Sevəni soyuqdan, qardan qoruyur.
Təbəssüm - gözümüzün umacağıdır,
Gözümüz göz yaşına ehtiyac duyur.

Sular sığallanıb, söyüd daranıb,
Gözümüz ayaq üstə ölüür acından.
Vüsal - qəlbimdəki nurdan yaranıb,
Həsrət - gözlərimin ehtiyacından.

Yurdumun bir quru ağacı olsam,
Kəsilən qollarım közə uzanar.
Çörək acı olsam, söz acı olsam,
Əlim çörəyə yox, sözə uzanar.

Bakı, 13.09.2006

KEÇİB

Ağrı azımızı əyə bilmədi,
Ağrı çoxumuzun içindən keçib.
Biri iynəsini əsirgəyəndə,
Biri qoyunundan, qoçundan keçib.

Sinəmin sırınnı segah bilibdir,
Analar ağını silah bilibdir.
Qara hörukleri günah bilibdir,
Gəlinlər bir aya saçından keçib.

Bulağın gözünə yarpaız gəlibdir,
Gözünü sıxmağa yüz qız gəlibdir.
Yayı ötürmüşük, payız gəlibdir,
Zəmi vağamlayıb, biçindən keçib.

Narıbecərməyən bizə nar satır,
Dəllal tanıyıram, qışda qar satır.
Oğul var, qadına alt paltar satır,
Oğul var, qolundan, qıcıandan keçib.

Dostunu dizindən atan kişi var,
İlanla qol-boyun yatan kişi var.
Düşmənlə alveri tutan kişi var,
Xocalıdan keçib, Laçından keçib.

Bakı, 26.01.2007

MƏNİ QOVUN, NAMƏRD EDİN

Mən nə çömçə, nə qazandım,
Nə kimsəyə gor qazandım.
Mən mərdliklə nə qazandım,
Məni qovun, namərd edin.

Kəlməsində əyri yoxdur,
Irəli var, geri yoxdur.
Mərdin yerdə yeri yoxdur,
Məni qovun, namərd edin.

Mənim ömrüm neylə gedir,
Onun ömrü züylə gedir.
Qardaş, namərd göylə gedir,
Məni qovun, namərd edin.

Fırladanda biri çarxi,
Biri keçə bilmir arxi.
Mərd əyilə bilmir axı,
Məni qovun, namərd edin.

Çəpərdəki gül payada,
Həsrət qalib əl paya da.
Namərd atlı, mən piyada,
Məni qovun, namərd edin.

Sökmüsünüz çox leşi siz,
Yüz kişidən beşisiniz.
Ay naməndlər, kişisiniz,
Məni qovun, namərd edin.

Bakı. 26.11.2011

614-CÜ ŞƏHİD

(1992-ci il fevralın 26-da ermənilər Xocalıda
613 nəfəri vəhşicəsinə qətlə yetirdi)

Qoy odlasın bu dünyani
Aci dilim, od nəfəsim.
Ölüm - mənim vüsalımdı,
Həyat - mənim daş qəfəsim.

Qılıncını qından sıyır,
Qumbaranı tax kəmərə,
Alçaq düşmən əl qaldırıb
Ağbirçeyə, südəmərə.

İçimizdən, çölümüzdən
Başımızı qatan qatdı,
Bir gecədə Şəhidlərim
613-ə çatdı.

Vətənimi fitnə boğdu,
Millətimi söz aldatdı.
Yerdə qalan bu qan bizi
İliyəcək sızıldatdı.

Ağlayanın kini olmur,
Ağrıyanın daş səbri yox.
Külə dönən Xocalıda
Şəhidlərin bir qəbri yox.

Alıb satdı, satıb aldı
Dünyanın qan bazarları.
613 ünvana
Səpələdi məzarları.

Bu say saysa öz yerində
Dağdan böyük dərd olacaq.
Bir gün mənim Şəhidlərim
614 olacaq.

Vətənimin bağlı qalan
Yollarına qurbanım var.
614-cünün
Qollarına qurbanım var.

Xocalının adın çəkən
Oxu yayda saxlamasıń.
614-cüyə
Bir nəfər də ağlamasıń.

Torpağımin havasını
Yağıllara haram edək.
614-cüyə
Xocalıda bayram edək.

614 – tarixin,
Zamanın öz dərsi kimi.
Bu say 416-nın
Taleyimdə tərsi kimi.

Şərqilərim salam versin
Axan Şəhid qanımıza.
614 yazılıb
Hansımızın alnıniza?

Yağıllara göstərəcək
Vətən oğlu öz gücünü.
Hansı ana doğub görən
614-cünü!?

Bakı, 18.02.2010

VƏTƏN EŞQİ

Qartal kimi millənərəm göylərə,
Lələyimdə Vətən eşqi görərsən.
Çəmən olub ayağını öpərəm,
Çiçəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Tütəyimlə dağı-daşı dindirim,
Qılincımı kəhər ata mindirim.
Mən yandıqca alovlanar təndirim,
Çörəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Alın təri içirərəm bağlara,
Qoşa çiynim tağbənd olar taqlara.
Dayaq versəm kürəyimi daqlara,
Kürəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Sinəm səngər, səngər mənim sipərim,
Tüfəng kimi tətilkdədir təpərim.
Ayaqlansa, tapdalansa çəpərim,
Biləyimdə Vətən eşqi görərsən.

Dodağıma toxunandan şərbəti,
Bir-birinə qarışıbdır qürbəti.
Gözlərimdə tapa bilsən həsrəti.
Ürəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Bakı, 02.08.2007

MƏN DƏ BU ÖLKƏNİN VƏTƏNDƏŞİYAM

Məramın mənzili, məkanı batıb,
Sözümün bazarı, dükanı batıb.
Yalın ayağıma tikani batıb,
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Südüm səriləndə qaymaq bağlamır,
Barmağım süpürgə, qarmaq bağlamır,
Mənim yaralarım qaysaq bağlamır,
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Alıbdır yarasa, yapalaq haqqı,
Hələ çatmir mənə bir yarpaq haqqı.
Ağac becərdiyim bu torpaq haqqı,
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Həmişə tətkidə, qında durmuşam,
Mən hansı döyüsdə gendə durmuşam?
Sırada mən səndən öndə durmuşam,
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Caynaq başa düşmür, diş başa düşmür,
Kötük başa düşmür, daş başa düşmür.
Başına döndüyüm baş başa düşmür
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Acların dərdini toxları bilmir,
Arxların yükünü çarxları bilmir.
Mənə elə gəlir çoxları bilmir
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

İtinin artığı itimə düşməz,
Axurunda qalan atıma düşməz.
Mən də harınlasam yadına düşməz,
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam.

Bakı, 09.10.2007

Mələyəndən mələk bezdi,
Mələdənə məzə çatdı.
Tərləyənə köhnə düşdü,
Tərlədənə təzə çatdı.

Un qıt idi, ələk gəzdim,
Böyüdükə bələk gəzdim.
Bazarlarda ipək gəzdim,
Bazarlığım bezə çatdı.

Qırmancları qızdırıldılar,
Bələdçini azdırıldılar.
Qula quyu qazdırıldılar,
Qulun əli duza çatdı.

Öz yuxumu yoza-yoza,
Ha boylandım qışdan yaza.
Mən susduqca su boğaza,
Kəsək, kötük dizə çatdı.

Yaraşmadı inci mənə,
Göstərdilər küncü mənə.
Güclülərin gücü mənə,
Mənim gücüm sözə çatdı.

Bakı, 01.02.2007

ÇATDI

BİRİNCİLƏRƏ XOCALI DƏRSİ

26-sı fevral...

Bu gün birincilərin
Birinci dərsi idi,
Söhbət Xocalı adlı
Dərddən gedəsi idi.
Boz ayın boz günündə
Zəng içəri vuruldu,
Sükutu dinləməkdən
Müəllim də yoruldu,
Uşaqlar da yoruldu.
Bir dəqiqə nə uzun
Zaman ölçüsü imiş,
Susub qapıda duran
Qəmin elçisi imiş.
Müəllim palid kimi
Öz kökündən laxladı,
Dəsmalını bükərək
Əldə hazır saxladı.
Gözləri böyüyürdü,
Ürəyi döyündürdü
Hirsindən, qəhərindən,
Müəllim danışındı
Xocalı şəhərindən...

- Dünyada analar var
İnsan doğmur, daş doğur! -
Müəllim danışdıqca
Körpələri yaş boğur.

- O gecə İntiqamın
Babası Şəhid olub,

Evi, yurdu - yuvası,
Obası Şəhid olub...

İntiqam hər ovcuna
Mərmi sıxır elə bil,
Qoluna, qucağına
Qəlpə yiğir elə bil,
Dəftərinin üstünə
Yağış yağır elə bil.

Müəllim od olsa da
Dünyamızı üzüdən
Buzu əridə bilməz.
Müəllim ağlayanda
Körpə birinciləri
Fələk kiridə bilməz.

26 fevralda
Bəlkə biz hamılıqla
Birincidə oxuyaq.
Görək necə ağlayır
Ağsaqqal müəllim ilə
Yeddi yaşlı bir uşaq.

Bakı, 09.09.2009

KÜL MƏNƏ BƏSDİ

Tiyəni qızdırıb sinəmə basma,
Ürəyimə düşən xal mənə bəsdi.
Qurbəti neynirəm, Vətənimdəki
Sel oyan, ot basan yol mənə bəsdi.

İnam olan yerdə güman gəzmirəm,
Amal atındayam, aman gəzmirəm.
Umacağım yoxdur, ümman gəzmirəm,
Gözlərim dolanda sel mənə bəsdi.

Dünya tora düşüb, zaman qarmağa,
Zülmət kibrit verdi şam yandırmağa.
Ərzi möcüzəyə inandırmağa
Ağzımda alışan dil mənə bəsdi.

Vaxt hanı diz-dizə qeybət etməyə,
Öyrənə bilmədim minnət etməyə.
Xaraba kəndləri cənnət etməyə
Qərinə demirəm, il mənə bəsdi.

Üzü dağlaradır yüryüyüm, yüküm,
Bu üzdə budağım, o üzdə köküm.
Gedim yurd-yuvamda bünövrə töküm,
Ocaq yerindəki kül mənə bəsdi.

Bakı, 16.03.2009

GÖRMÜŞƏM

Qutunun içində qapqara ilan,
Qatırın yükündə qutu görmüşəm.
İti arabada quyruq bulayan,
Arabanı çəkən atı görmüşəm.

Çiçək toplamışam ömrün yazında,
Dadına bələdəm mən payızın da.
Xanımın əlində, qızın nazında,
Kasıbin cibində qıtı görmüşəm.

Yamacı çəmənsiz, daşı çiçəkli,
Sarayı süfrəsiz, damı çörəkli,
Pendiri hünərsiz, şorу ürəkli,
Ayranı qatiqdan qatı görmüşəm.

Gizlə ədavəti, gözlə ədanı,
Qandan söhbət açma, alım qadani.
Şah təslim edəndə dəmir zindanı,
Şah təslim olanda matı görmüşəm.

Bazarda qarışib soğana ərik,
Kimi üzüm satır, kimi üzərrik.
Şərab dükanında qızıl bilərzik,
Zərgər dükanında çatı görmüşəm.

Bakı, 30.03.2009

DÜNYANIN ÜRƏYİ DAŞDI, XOCALI

Nəmli kirpiklərim bulaq üstədi,
Yaran sağalmayırla, dağ dağ üstədi,
Daş yox, daş analar ayaq üstədi.
Hələ yanağımız yaşadı, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Qara da bizimdir, ağ da bizimdi,
Şəhid də bizimdir, sağ da bizimdi,
Sənin sinəndəki dağ da bizimdi.
Nə dilim, nə ağlım çəşdi, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Bu susuz bağ-bağat, bostan nə verdi,
Bu ağrı yağıya, dosta nə verdi,
Adına bağlanan dastan nə verdi?
Qazanlar qaynayıb daşdı, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Segahi dinlədik, şüstəri gördük,
Tiyəni tanıdıq, neştəri gördük,
Tarixə, torpağa müştəri gördük.
Çiçək fəsli deyil, qışdı, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Barını yağilar yiğir, zavallım,
Hələ külün göydən ağır, zavallım,
Ay daşı özündən ağır zavallım.
Daşlara çırpılan başdı, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Bir ucdn dən səpir min saçə dünya,
İlan dili kimi bu haça dünya.
Haqqı tanımayan bu qoca dünya
Zamanın əlində xışdı, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Üzə gülə-gülə gözə girdisə,
Xəzan ələyəcək çiçək verdisə.
Dünya yaranandan, neçə sirdisə,
Gözü ac, əlləri boşdu, Xocalı,
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı.

Bakı, 26.02.2008

GÖZÜMƏ BİR QOCA KİŞİ GÖRÜNÜR

Dərya da təzədir, dərd də təzədi,
Dərdli qələmimlə dərd üz-üzədi.
Gecə də, gündüz də nə möcüzədi -
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Allah, nələr gəlmir ağlıma yenə,
Baxmir acığımı, ağrıma yenə.
Nəvəmi basıram bağrıma yenə
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Budaq təzə-təzə bar göstərəndə,
Yaxalar açılıb qar göstərəndə,
Qızlar əmilərə yer göstərəndə
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Sevinsəm sevilib sayılan kimi,
Yerimdən qalxıram bayılan kimi.
Yuxum zəhər olur ayılan kimi -
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Nə əli ətəkklik, əleyi unluq,
Nə qiymət veriblər, nə yaxşı donluq.
Cibində əllilik, əlində onluq
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Yetim uşaq kimi sözə baxanda,
Kirpiyimi ütən közə baxanda,
Gözələ baxanda, gözə baxanda
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Hələ saralmadım, hələ solmadım,
Bu necə nağıldı, agah olmadım.
Olani boynuma aldım - almadım
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Şəkil çəkən imiş sən demə illər,
Birində tələbə, birində əsgər...
Şəkillər təsəlli verənə qədər
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Məni barmağında taxib üsküyə,
Günümüz bələdi bir göy əskiyyə.
Qorxumdan baxmırıam evdə güzgüyə,
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Yurdun hər şairdə amanatı var,
Hələ ilhamının köhlən atı var.
Özümlə gözümün zarafatı var -
Gözümə bir qoca kişi görünür.

Bakı, 06.04.2009

BU ŞAİRDƏN NƏ İSTƏYİR BU MİLLƏT

Qul deyilsən qılığına girəsən,
Sual vermir cavabını verəsən,
Bu şairə nə veribdir görəsən;
Qismətində neçə əzab, əziyyət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Nə sevməyi, nə söyməyi zarafat,
Qırat deyil hər yalmanı qara at.
O şairə şaha layiq mükafat,
Bu şairə nə bir şahı, nə qiymət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Yavan əti, yağlı əti şış görür,
Bədən var ki, hər işini diş görür.
Millət var ki, nərdivanla iş görür,
Millət var ki, badalağı qiyamət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Ürəyini odda özü yandırıb,
Kirpiyini yurdun közü yandırıb,
Dodağını "Vətən" sözü yandırıb.
Bu millətdən ummayıbsa mərhəmət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Kürsü var ki, çürük diştək laxlayır,
Tamah yixıb, tanrı onu saxlayır,
Bəxti gülən timsah kimi ağlayır.
Yeddi yerə kül tökübsə bir külfət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Əyilməyir, şax yeriyir, düz gəzir,
Yarasına bağlamağa buz gəzir,
Dərviş olub ömrü boyu söz gəzir.
Qələminin ucundadır səltənət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Sübə qədər yana bilən şamı yox,
Təmtəraqlı sarayı yox, damı yox,
Damağında naz-nemətin tamı yox.
Bu şairə nə veribdir məmləkət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

İçindədir dəli tufan, zəlzələ,
Hələ bəmdən qalxmayıbdır o zilə,
Ha yüyürür, çata bilmir mənzilə.
Dərd uzundur, uzanacaq bu söhbət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Dildə çəkmir susan dilin dərdini,
Şəllənibdir neçə ilin dərdini,
Kef çəkməyir, çəkir elin dərdini.
Bu millətdən soruşuram nəhayət,
Bu şairdən nə istəyir bu millət?

Bakı, 02.07.2007

KİRİ, BALA

Biri varmış, yenə də var,
Yenə yoxmuş biri, bala.
Əzəl gündən bulanıq su
Aparmayıb kiri, bala.

Bir tərəf gün, bir tərəf çən,
Hamı olmur zəmi bicən.
Könlündən hər dərya keçən
Keçə bilmir Kürü, bala.

Yanaş, yapış çuxasından,
Dürmək düzəlt yuxasından.
Səs eləmə, yuxusundan
Oyadarsan şiri, bala.

Nəm yanaq yaş saxlamayıb,
Tox aca aş saxlamayıb.
Hər diri baş saxlamayıb,
Mən ölü, sən diri, bala.

Zirvədəki qış danışmır,
Yuvadakı quş danışmır,
Başımızda daş danışmır,
Sən də kiri, kiri, bala.

Bakı, 12.09.2007

Ağrılı-acılı
dünya

* * *

Dünya özünü qələmsiz yazan müəllif,
dünya haqqında kitab yazan müəllifləri
saf-çürük edən ədalətli redaktordur.

* * *

Dərin biliyini can-başla başqalarına
öyrədən adam müdrik, dayaz düşüncəsinə
başqalarına sıriyan nadandır.

* * *

Birinin gözünə girmək üçün başqa
birisinə qara yaxan, böhtan atan şərin
"səlahiyyətli" nümayəndəsidir

BU DÜNYA

Başına dolanıb boyunu sevdim,
Boynumun kökündən basdı bu dünya.
Tiyəsinin gözü dərimə düşdü,
Məni ayağımdan asdı bu dünya.

Gah ərk eyləyəndi, gah ərköyündü,
Ağlatdıqlarına gülüb öyündü.
Bəzən yas evində toydu, düyündü,
Bəzən toy evində yasdı bu dünya.

Mənə tamah deyil, tapmaca verdi,
Dərdimə nə qapı, nə baca verdi.
Əsənin dizini qılınca verdi,
Kəsənin üstündə əsdi bu dünya.

Gah mələk donunda şeytandı, cindi,
Gah ipək geyinib köpəyə mindi.
Qozbel qarı kimi dindi, deyindi,
Mərmər heykəl kimi susdu bu dünya.

Cəbri, səbri ilə təsəllim oldu,
Nə qələbə çaldı, nə təslim oldu.
Gözü əldə qalan müəllim kimi
Mənim qiymətimi kəsdi bu dünya.

Bakı, 28.01.2007

TORPAQ LAYLA ÇALIR

(Anam Aynanın xatirəsinə)

Oğluna - uşağına özünü feda etdi,
Əlimə, ayağıma bircə tikan batmadı.
Mənə həyat verməyə anamin gücü yetdi,
Anamı yaşatmağa mənim gücüm çatmadı.

Analar gözlərinin nurunu itirirlər,
Ocaq kimi alışan yarpaq kimi saralır.
Analar oğulları bətnində gətirirlər,
Oğullar anaları ciyində yola salır.

Bəzən sinəyə sığan sığışmayırla dastana,
Hər alın bu dünyaya bir kitab gətiribdir.
Dərdə dözə bilməyib oğul itirən ana,
Ana itirən oğul dərdə tab gətiribdir.

Bu torpaq anaları qucağına alır ki,
Kirpikləri köz ilə üz-üzə dayanmasın.
Anamın laylasını torpaq elə çalır ki,
Anam şirin yuxudan bir daha oyanmasın.

Başımızın üstündən yüz bulud gəlib keçir,
Dünya gümüş gölləri sonasız qoya bilmir.
Kimisi gora köçür, kimisi gəlin köçür,
Ana Vətən milləti anasız qoya bilmir.

Bakı, 30.01.2008

UŞAQLAR TEZ QOCALIR

Misgər misdə tapır misgərliyini,
Dəmirə nə çəksə öz pası çəkir.
Əsgər gedənlərin əsgərliyini
Az qala atası, anası çəkir.

Dişi kəsməyənin kəsir damağı,
Suallar can alır, cavab can verir.
Neçə ali məktəb - alim bıçağı,
Ataların cibi imtahan verir.

Qoçlar bu döyüsdə qırır buynuzun,
Dünya qara qazan, qara kasadı.
Qəyyumlu axmağın əlləri uzun,
Diplomlu aqilin dili qıсадı.

Ayran dadı yoxdur bayram aşında,
Şərab içəndə də gözümüz yaşdı.
Təbimiz coşanda dəb yarışında
Başa səpdiyimiz haram şabaşdı.

Çənəmiz sürünür çənin dalınca,
Nə mənə, nə sənə cangudən düşür.
Dəli tək gedirik dənin dalınca,
Uşağın saçına evdə dən düşür.

Borclular ömrü də borc alır indi,
Qeyrət çəkməlilər hələ ət çəkir.
Uşaqlar elə tez qocalır indi,
Adam yaşamağa xəcalət çəkir.

Bakı, 09.04.2007

NAĞIL QALMADI, ALLAH

Oğullar don geyinib bu milləti güldürür,
Bu milləti ağadan oğul qalmadı, Allah!
Gəlinlərin başına noğul səpən nənələr,
Nənələrin ovcunda noğul qalmadı, Allah!

Qandal sənin qoluna vurulubsa bələkdən,
Bal arısı da olsan, bal gözləmə çiçəkdən.
Qıffalar ağızları elə sevdi ürəkdən,
Sandıqların ağızına qıfil qalmadı, Allah!

Bir sehirli çıraqam, sirri saxlayan mənəm,
Dərdlə baş-başa verib kitab bağlayan mənə.
Bu bəxtəvər ölkədə bircə ağlayan mənəm,
Bircə məndən savayı paxıl qalmadı, Allah!

Yumurta boyadilar vicdanımın qanına,
Əli qana batanlar and içdi vicdanına.
Gəmirənlər darişdı xırmanların canına,
Xırmanlarda toxumluq taxıl qalmadı, Allah!

Alanlar alamançı, çalanlar çapardılar,
Nə haraya yetdilər, nə haray qopardılar.
Ağıllılar ağılı süpürüb apardılar,
Arxada qalanlara ağıl qalmadı, Allah!

Elə bildim əllərim daşdan koma tikəndi,
Qəlbim qəm dəlisidir, gözlərim nəm çəkəndi.
Daha məni aldadan nağıllar da tükəndi,
Nəvəmə danışmağa nağıl qalmadı, Allah!

Bakı, 17.03.2007

SÖYÜR

Yolunu azanlar gözünü yumub
Dinənin varına, yoxuna söyür.
Yoxdan yorulanlar, yoxdan bezənlər
Gizlində, aşkarla çoxuna söyür.

Yolu yox məsləki pul olanların,
Çuxası cirilmir çul olanların.
Aclar tamahına qul olanların
Toxumuna söyür, toxuna söyür.

Tamaşa bazarın, səhnə bazarın,
Arxi suzuz qoyan dəhnə bazarın.
Köhnə kişilər var, köhnə bazarın
Təzə qıymətinə, nırxına söyür.

Ortadan ikiqat əyilən yazıq,
Gündə qırx quzdura söylən yazıq,
Hər qapı döyəndə döyülən yazıq
Bağlı qapıların qırxına söyür.

Gülləsi, oxu da söyüş yiyəsi,
Axarı, arxi da söyüş yiyəsi.
Dünyanın çarxı da söyüş yiyəsi,
Söyən bu dünyanın çarxına söyür.

Bakı, 04.08.2006

QABAĞINDA

Neçə qış əriyibdir
Yazımın qabağında.
Neçə yaz qışa dönüb
Buzumun qabağında.

Dağ görmüşəm düz olub,
Tül görmüşəm bez olub.
Duzlular duzsuz olub
Duzumun qabağında.

Yağış göydən tökübdür,
Büküləni bükübdür.
Yoxuşlar diz çökübdür
Dizimin qabağında.

Yaraq yara bilməyib,
Yollar yora bilməyib.
Heç kəs dura bilməyib
Sözümün qabağında.

Gözləri nazlanan var,
Gözündə izlənən var.
Gözümdən gizlənən var
Gözümüzün qabağında.

ÖMÜR ÜYÜDƏN ÜRƏK

Başına ələyib ələdiyini,
Gərib sinəsini dərdə ürəyim.
Mənə gözəlliyyin elədiyini
Bir özüm bilirəm, bir də ürəyim.

Gül-çiçək bitirib bu dərə, bu dağ,
Qayalardan qopan daş mənim olub.
Əlim ürəyimin üstündə yarpaq,
Gözüm ürəyimin düşməni olub.

Dərdi dərbədərdir, qəmi yerbəyer,
İmarət istəmir, əsarət bəsi.
Qəfəsdəki quşa azadlığı ver,
Mənim ürəyimə əsir rütbəsi.

Üzünü göstərmir sevəm boyunu,
Sevinci bir selin səsi-küyündür.
Dəyirmana gələn arxin suyunu
Çarxına dolayıb ömür üyidür.

Əkdiyi neçə yol çayırə çıxıb,
Daha çəməni də, çəni də sevməz.
Bir dəfə köksümdən bayırə çıxıb
Gördüyümü görsə, məni də sevməz.

Bakı, 29.08.2009

Bakı, 12.10.2006

ÇIXIB GETDİ

Çomağıma diş qıcadı,
Hürdü, qovdum, çıxıb getdi.
Yabısını ora-bura
Sürdü, qovdum, çıxıb getdi.

Nə kar oldu, kara gəldi,
Balıq kimi tora gəldi.
Palazını hara gəldi
Sərdi, qovdum, çıxıb getdi.

Pilə-pilə piy saxladım,
Batmışımı çox yağladım.
Gözlərini ha bağladım,
Gördü, qovdum, çıxıb getdi.

Fil elədi hində falı,
Dilə tutdu neçə lalı.
Dəymisi yox, durub kali
Dərdi, qovdum, çıxıb getdi.

İz axtarma, rədd axtarma,
Dağa çıxıb dərd axtarma.
Buralarda mərd axtarma,
Mərdi qovdum, çıxıb getdi.

Bakı, 09.08.2007

SUSUR BİR-BİR

Əsə-əsə evə dönür
Əsir bir-bir, yesir bir-bir.
Çatımızı, ipimizi
Bıçağımız kəsir bir-bir.

Oxuyuruq, avaz daşır,
Üşüyürük, ayaz daşır.
Ağlayırıq, Araz daşır,
Bağımızı basır bir-bir.

İçib Ayın işığından,
Doyduq qanın qaşığından.
Qəssab qardaş aşığından
Kəsdiyini asır bir-bir.

Dərdə düşdük biz dəlilər,
Ley olduqca bu leyvilər.
Taleyindən gileyilər
Bu dünyadan küsür bir-bir.

Qapısını kim döyübsə,
Hürəninə kim söyübsə,
Qulağına nə dəyiibsə
Danışanlar susur bir-bir.

Bakı, 03.07.2005

KÜLÜMÜZÜ HARA TÖKƏK

Baltamızı baltalayan, dəhrəmizi yonan gördüm,
Əyridimdik bayquşları uçuq dama qonan gördüm.
Dağlarımız dağlananda yurdumuzu yanın gördüm -
Külümüzü hara tökək?

Dabbağından "toş" deyənlər kəhər ata mindirilir,
Gic görəndə, bic görəndə hərə bir cür dindirilir.
Bacamızdan tüstü qalxır, ocağımız söndürülür -
Külümüzü hara tökək?

Qollarımız qara quldu, əlimizlə bağ salırıq,
Elə bil ki, yağıların gözlərinə ağ salırıq.
Külümüzü sovururlar, ciynimizdə tağ salırıq -
Külümüzü hara tökək?

Sən bulaqdan ömür istə, selin ömrü başqa şeydi,
Ləl yellənən lələk deyil, ləlin ömrü başqa şeydi.
Gülün ömrü göz qırımı, külün ömrü başqa şeydi -
Külümüzü hara tökək?

Xam at kimi kişnəyən var xam şəkərin altda qalır,
Şah gədaya boyun əyir, xan nökərin altda qalır.
Gah qəlpələr parçalayırlar, gah təkərin altda qalır -
Külümüzü hara tökək?

Barmaq boyda qara kömür mat qoyursa beş kağızı,
Əlli yerə möhür gupa, neyləyirəm boş kağızı.
Yeri-yurdu qazanda da külün yaşı - yaş kağızı -
Külümüzü hara tökək?

Darağımız oraq olub - qabağında tel dayanmır,
Gözləriniz bulananda qəşərində sel dayanmır.
Allah, sənə qurban olum, başımızda kül dayanmır -
Külümüzü hara tökək?

Bakı, 10.07.2005

NƏ EHTİYAC

Yanan çöpü söndürməsən,
Sönməyinə nə ehtiyac.
Sönən şamı yandırmasan,
Yanmağına nə ehtiyac.

Bir zindana dəymədinsə,
Çəkic kimi döymədinsə,
Polad olub əymədinsə,
Sınmağına nə ehtiyac.

Susuz bağdan bəhrə çıxmaz,
Hər dəmirdən dəhrə çıxmaz.
Bu kötükdən nehrə çıxmaz,
Yonmağına nə ehtiyac.

Qartal görsən bircə kərə,
Sürünərsən dərə-dərə.
Bu hünərlə zirvələrə
Qonmağına nə ehtiyac.

Bu yolları oban gedib,
Atan gedib, baban gedib.
Qanan qana qurban gedib,
Qanmağına nə ehtiyac.

DƏRMANSIZ DƏRD

(Bacım Şövkətin əziz xatırəsinə)

Yol çinqıldan, hasar daşdan,
Ayağını əzmə, bacım.
Göz yaşını inci bilib
Yanağına düzəmə, bacım.

Bu ocağın közü üstdə,
Bükülmüşük dizi üstdə.
Üzülmüşük üzü üstdə,
Ürəyini üzəmə, bacım.

Gördüyün yurd zillətdədi,
Yatdığını ev zülmətdədi.
Günəş batıb, qurbətdədi,
Qaranlığı süzmə, bacım.

Göz göynədi yaşın altda,
Şuma döndük xışın altda.
Dərddən ağır daşın altda
Dərdə dərman gəzmə, bacım.

Bakı, 17.06.2011

Bakı, 16.04.2007

DÜNYANIN YERİNƏ

Ayağımı açıb yolu bağladın,
Boğazımı baxıb ipi yağıladın,
Sən içində gülüb, üzdə ağladın.
Torundan süründüm pirinə sənin,
Dünya, qadan alım, incimə məndən -
Xəcalət çəkirəm yerinə sənin.

Düşdüyüm quyuya tələ salmışan,
Ağzımı həmişə çölə salmışan,
Əlimi ətəkdə ələ salmışan.
Aldandım donuna, dərinə sənin,
Dünya, qadan alım, incimə məndən -
Xəcalət çəkirəm yerinə sənin.

Cadar xəlbini ələk bilmışəm,
Falını, felini fələk bilmışəm,
Şeytanını maral, mələk bilmışəm.
Dolandım çarmixa, pərinə sənin,
Dünya, qadan alım, incimə məndən -
Xəcalət çəkirəm yerinə sənin.

Başımın üstündə daş görürəm mən,
Çaşmışam, hər şeyi çəş görürəm mən,
Yad gülür, gözümüzdə yaş görürəm mən.
Kürün də bəs etmir kirinə sənin,
Dünya, qadan alım, incimə məndən -
Xəcalət çəkirəm yerinə sənin.

Sulara tamarzı bağ da ölüdür,
Torpağı tapdanın tağ da ölüdür,

Ölüdən utanan sağ da ölüdür.
Baxdıqca ölüne, dirinə sənin,
Dünya, qadan alım, incimə məndən -
Xəcalət çəkirəm yerinə sənin.

Bakı, 25.02.2007

İMTAHAN EDİR

Dolanıb körpənin əl-ayağına
Kəndirlər bələkdən imtahan edir.
Çöllərə dağdırıb bal arısını
Dünya gül-çiçəkdən imtahan edir.

Gah bəmdə hönkürdür tütəyi dünya,
Gah zilə qaldırır kötəyi dünya.
Doğrayıb əl çatan ətəyi dünya,
Əlləri ətəkdən imtahan edir.

Niyyəti qaranın üzü qırmızı,
Həmişə hər əldə qoşa parpızı.
Gürzələr güzgündən xəbərsiz qızı
Bəzəkdən, düzəkdən imtahan edir.

Yuxusu dən görür gecə acın da,
Dirnaq tökənlər var dağ yamacında.
Barama qurdunu qoz ağacında
İt döyən ipəkdən imtahan edir.

Gün döyüb qaraltdı ormansızları,
Ağrılar öldürdü dərmansızları.
Təndirin başında xırmansızları
Xırmanlı çörəkdən imtahan edir.

İNDİ

Quraqlıqdır, su quruyub dəhnədən,
Ələ gəlmir ələk indi, lək indi.
Əldə oraq əkdiyimi biçmisən,
Ləkə əyil, əyri ləki ək indi.

Quru qalıb, yandırmışan yaşları,
Saymamışam daşa dəyən başları.
Ətəyinə topladığın daşları
Ətəyindən aşır indi, tök indi.

İt hürmürdü, iti idi bıçağın,
İlan əkdi, gürzə doğdu qucağın.
Yavaş-yavaş ölüzyir ocağın,
Ocaqsızın çəkdiyini çək indi.

Tufan olub söndürmüsən şamları,
Qanımızla doldurmusan camları.
Qurduğumuz qara-qara damları
Başımıza çökdürmüsən, çök indi.

Hay balası, sən danışma həyadan,
Xəbərim var söykəndiyin payadan.
Anqırmışan, eşşək uçub qayadan
Nal gəzirdin, nallarını sök indi.

Bakı, 09.09.2007

Bakı, 19.01.2009

ÇÖKDÜRƏCƏK BU DÜNYA

Qadan alım, qara daşı ətəkdən
Tökdürübdür, tökdürəcək bu dünya.
Qurbət adlı komasını qəribə
Tikdiribdir, tikdirəcək bu dünya.

İsteyirsən yarpaq kimi əs, baba,
İsteyirsən bu dünyadan küs, baba.
Kasıbların komasını kasıba
Sökdürübdür, söndürəcək bu dünya.

Əlindədir fərmanı da, gücü də,
Doğulacaq dahisi də, gici də.
Kol dibində zinəni da, bici də
Əkdiribdir, əkdirəcək bu dünya.

Tərəzisi çətin gələ taraza,
Ar etməyib, etməyəcək Araza.
Çox palazdan qaçanları palaza
Bükürübdür, bükdürəcək bu dünya.

Nağaranı çaldıracaq naqqala,
Haqqı çatır haqq alandan haqq ala.
Sürüləri canavara, çaqqala
Hürküdübdür, hürküdəcək bu dünya.

Yüz yaşına çatdırıbdır yüzünü,
Bircə dəfə yalamayıb sözünü.
Doymasan da bu dünyadan gözünü
Çekdiribdir, çekdirəcək bu dünya.

Dedirdibdir deyilməzi həmişə,
Yedirdibdir yeyilməzi həmişə.
Nə bilmisən, əyilməzi həmişə
Çökürübübdür, çökdürəcək bu dünya.

Bakı, 21.03.2009

GƏZİR

İş-i-gücü yoxdur bunun,
İşdaha bax, işvə gəzir.
Saçlı qızı keçəl deyib,
Keçəl qızda cilvə gəzir.

Çaydan vurub, çöldən keçib,
Yəhər nədir, çuldan keçib.
Civə axıb cildən keçib,
Cilin üstdə civə gəzir.

Tökülməsə tər zəmiyə,
Yaxın gəlməz zər zəmiyə.
Zalım girib zirzəmiyə
Zirzəmidə zirvə gəzir.

Şiri minib dələ tutan,
Məni şirin dilə tutan,
Şoru satıb şələ tutan,
Şelli gəzir, Şəlvə gəzir.

Mat qalanı mürgü tutub,
Məlik gəlib mülkü tutub.
Toyuqları tülkü tutub,
Tara çıxıb bivə gəzir.

Qaya uçub, daş yol kəsib,
Qar tiğlanıb, qış yol kəsib.
Dəllək bizi beş yol kəsib,
Yenə bizə kirvə gəzir.

Nə qızılsan, nə də gümüş,
Atın üstdən aşağı düş.
Dəvə görən, burdan sürüş,
Divlər gəlib dəvə gəzir.

Bakı, 15.01.2009

GÖRƏ-GÖRƏ GƏLƏN VAR

Qana batıb, qanqalı
Dərə-dərə gələn var.
Qarpızlı qoltuqlara
Girə-girə gələn var.

Ələ salıb zamanı,
Ələ gəlmir imanı.
Bataqlığa samanı
Sərə-sərə gələn var.

Ova çıxma oylağa,
Çay axıdar çaylağa.
Sürüsünü yaylağa
Sürə-sürə gələn var.

Özünü salma zora,
Üzünü tut bazara.
Dağı alıb hasara
Hörə-hörə gələn var.

Zəli eşqi qanında,
Sümük eşqi canında.
Hürdürənin yanında
Hürə-hürə gələn var.

Gəlib bizi kor basa,
Evə girə yarasa.
Aldığını harasa
Verə-verə gələn var.

Gedib gəzdim hər yani,
Gördüm lütü, üryanı.
Görmədiyin dünyani
Görə-görə gələn var.

Bakı, 30.07.2009

HÜNƏRİN VAR

Xətrinə kim dəyəsidi,
Əliyə gül, Vəliyə gül.
Tələdəki tülüyüə yox,
Dərədəki tələyə gül.

Çomaq alıb kəllə gəzmə,
Gül görəndə güllə gəzmə.
Yazda gülüb çillə gəzmə,
Gülşən, qışda çilləyə gül.

Başa keçəl küldən düşüb,
Güldürənlər əldən düşüb.
Zəli görən zildən düşüb,
Zildəsənsə, zəliyə gül.

Hər axan su duru deyil,
Hər soyulan dəri deyil.
Ölü ölüb, diri deyil,
Dirisənsə, ölüyə gül.

Bu cahanın camı gülər,
Bələdçisi, xamı gülər.
Ağilliya hamı gülər,
Hünərin var, dəliyə gül.

Bakı, 02.04.2010

UDUZMUŞAM

Hər yetənin əllərini
Sixma, sixib uduzmuşam.
Güləşəndə ev yixanı
Yixma, yixib uduzmuşam.

Bir söz deyin qulağına,
Yadı çəkmə qucağına.
Yaş odunu ocağına
Yığma, yığib uduzmuşam.

Demilər dəm çəkən yerə,
Qələmlər qəm çəkən yerə,
Gözlərin nəm çəkən yerə
Yağma, yağıb uduzmuşam.

Quru dünya quramalı,
Halal bildi haram malı.
Kor ilanı, koramalı
Boğma, boğub uduzmuşam.

Tökülmüşdüm mən tunc kimi,
Qırılmışam qulunc kimi.
Öz qınından qılinc kimi
Çıxma, çıxib uduzmuşam.

Həvəslənmə həvə səmtə,
Gəbə kəsən bivə səmtə,
Dərdin alım, dəvə səmtə
Baxma, baxıb uduzmuşam.

Min budağa mindiyimdən
Dən küsübdür dimdiyimdən.
Qorxa-qorxa sevdiyimdən
Qorxma, qorxub uduzmuşam.

Baki, 18.12.2008

ÖLÜM ŞAİRLƏRİ YAMAN TEZ SEVİR

Nüsret Kəsəmənlinin xatirəsinə

Kəfən qara divin ağ əlcəyidi,
Başdaşı qismətin daş pencəyidi.
Ölüm qardan çıxan qarçıçəyidi -
Ölüm şairləri yaman tez sevir.

İlleri yalayıb yeyir duz kimi,
Dili şaxta kimi, əli buz kimi.
Erkən eşqə düşən qara qız kimi
Ölüm sairləri yaman tez sevir.

Kabab bisirənə kitab yazdırır,
Beli bükülənə qəbir qazdırır.
Yüz yaşlı babaya ürək qızdırır -
Ölüm sairləri yaman tez sevir.

Sevinir budaqlar qırılan kimi,
Dodaq yeddi yerdən yarılan kimi.
Şair gözəlliyyə vurulan kimi
Ölüm sairləri yaman tez sevir.

Həsrət də, kədər də göz dəlisidi,
Hər könül sevənin öz dəlisidi.
Deyəsən ölüm də söz dəlisidi -
Ölüm sairləri yaman tez sevir.

Baki, 17.10.2003

DÜNYANIN TƏRİFİ

Bezi basıb mən sinəmə saz kimi
İpəyini təriflədim dünyanın.
İt arısı hücum çəkdi üstümə,
Pətəyini təriflədim dünyanın.

Karı çoxdur, kali çoxdur kütündən,
Bərk yapışdım kotanından, çütündən.
Elə qorxdum sürüsünün itindən
Köpəyini təriflədim dünyanın.

Ləzzət etdi ona boyun burmağım,
Balığına ilişmədi qarmağım.
Ətəyinə dəyməsə də barmağım
Ətəyini təriflədim dünyanın.

Əzəl gündən ətək biri, əl biri,
Əl vermedi, ələ verdi əlbiri.
Göydə gördüm çox firlanan xəlbiri,
Ələyini təriflədim dünyanın.

Səsə saldı nəfəsimi dərəndə,
Qəfəs verdi qanadımı gərəndə.
Üzü üstə məni yerə sərəndə
Küləyini təriflədim dünyanın.

Kirpiyimi kül daradı, köz ütdü,
Kiçik idim, hər sözümüz böyüdü.
Dəyirmanı mənə arpa üyüdü,
Köpəyini təriflədim dünyanın.

Üzən üzdü, batan batdı gölündə,
(Dəyərə bax düyəsində, dölündə.)
Dayansam da darvazanın çölündə
Gərdəyini təriflədim dünyanın.

Qoğal verib kiritmədi cığalı,
Dara çəkdi davakarı, dağalı.
Bir gün gördüm tənlik deyil sığalı,
Kötəyini təriflədim dünyanın.

Bakı, 24.03.2009

ÖLƏN AMALIN ABİDƏSİ

Gör bizi apardı nağıllar hara,
Söhbətlərin çoxu söz körüyüdü.
Ağılsız adamin ağıllılara
Verdiyi mükafat at hörüyüdü.

İçində mat etmək təpəri varsa,
Bir at gedişinə mat olacaqsan.
Qarşında qadağa çəpəri varsa,
Qoruqdan tutulan at olacaqsan.

Südün arxasınca mələmədinsə,
Zaman pambıq ipi, dünya hanadı.
Könlündən keçəni söyləmədinsə,
Həyat sənin üçün həbsxanadı.

Dolu dağar dedim boş səbətlərə,
Bilirəm ürəyim nə zillət çekir.
Deyə bilmədiyim həqiqətlərə
Dediym yalanlar xəcalət çekir.

Canından keçibdir zərgər zər üçün,
Ləl nəyə bəzəkdir, ləkə nələrə.
Yaza bilmədiyim şərqilər üçün
Məni çəkərsiniz məhkəmələrə.

İçimi kim bilər özümdən başqa,
Cibimə nə qələm, nə badə qoyun.
Mənim ürəyimdə boğulan haqqı
Qəbrimdən qəlbidə abidə qoyun.

Bakı, 10.12.2006

MÜKAFAAT DÜŞMÜR

Ələ gəlməsə də kömürü, közü,
Paliddan ötədir söyüdün sözü.
Göy yerə gəlsə də, tək bircə üzü,
Sifəti olana mükafat düşmür.

Daraq bəxtəvərdir tel arasında,
Yubanıb ləngimə yol arasında.
Elə qurban olum, el arasında
Hörməti olana mükafat düşmür.

Nə filsən, nə də ki, dəvəsən, bala,
Babalım boynuna, nəvəsən, bala.
Gərək düşməni də sevəsən, bala,
Nifrəti olana mükafat düşmür.

Hara firlandısa fərman gəlmədi,
Doğanaq ha doğdu, qatman gəlmədi.
Ağır oturanlar batman gəlmədi,
İsməti olana mükafat düşmür.

Mən səyyah olmuşam bu sənətəcən,
Gördyümü gördüm siyasətəcən.
Mükafat gözləmə, qiyamətəcən,
Qiyməti olana mükafat düşmür.

Hər tiyə qılınçdır qeybət olmasa,
Hər qılinc tiyədir qeyrət olmasa.
Mükafati unut, zəhmət olmasa,
Zəhməti olana mükafat düşmür.

Bakı, 20.07.2007

ÇÖRƏK İMTAHANI

Cənnətdən qovulduq tamah üstündə,
O vaxtdan qapısı bağlı qalıbdır.
İmarət tikmişik günah üstündə,
Yadda nə qalıbsa, yağlı qalıbdır.

İpək tüstüləyən təzəkdən doyub,
Bez ilə bazapı bezdirən də var.
Çörəyi dizinin üstünə qoyub
Papağı başında gəzdirən də var.

Çörək bişirəndən ələyi alıb
Xırmana, xəlbirə dən səsləyirlər.
Yetimin əlindən çörəyi alıb
Can-can söyləyənlər can bəsləyirlər.

Torpağı olanın buğdası bitər,
Başında nə varsa ağıl göyərtmir.
Ovcumdağı qabar, alnimdağı tər
Zəmi yetişdirmir, taxıl göyərtmir.

Qələmlə dərdiyim gah qəpik, gah qəm,
Üstümə çörəyin şilləsi gəlir.
Çörəyin dalınca evdən gedirəm,
Dalımcə süpürgə şələsi gəlir.

Toxlara köksümü ötürmürəm ki,
Birdən oyanarlar şirin yuxudan.
Çörəyi dilimə gətirmirəm ki,
Qarnım vicdanımı satar qorxudan.

Hər gün qarşısında çökə bilərəm,
Süfrəmizi açmaz, bükməsə məni.
Dəvənin yükünü çəkə bilərəm,
Çörək imtahana çəkməsə məni.

Bakı, 20.07.2007

DÜNYA MƏNİ, MƏN DÜNYANI

Aramıza kim girdisə
İkimiz də qara gürzə.
Sevmeyirik nə sirdirsə
Dünya məni, mən dünyani.

Gah yanarı dondururuq,
Gah donarı yandırırıq.
Çırrı kimi sindirirıq
Dünya məni, mən dünyani.

Qaralmışıq, ağarmışıq,
Bağırdıqlar, bağırmışıq.
Tamaşaya çağırılmışıq
Dünya məni, mən dünyani.

Kül qarışib kündəmizə,
Yuxu getmir didəmizə.
Borclu bildik dədəmizə
Dünya məni, mən dünyani.

Haray yoxdur, həyamızdan,
Söyüş çıxır hər ağızdan.
Utandırdıq anamızdan
Dünya məni, mən dünyani.

Yaramızı qanadırıq,
Qazanda qan qaynadırıq.
Çırtma vurub oynadırıq,
Dünya məni, mən dünyani.

Ömür - kömür, zaman - körük,
Ağladırıq, güldürürük.
Məzələnib öldürürük
Dünya məni, mən dünyani.

Çapıb dəydi çər çənəmə,
Uzun çekdi çərənnəmə.
Yoldaş etdik cəhənnəmə
Dünya məni, mən dünyani.

Qızıb kabab şishi kimi,
Ət gəzirik vəhşi kimi.
Aldadırıq kişi kimi
Dünya məni, mən dünyani.

Hər kəllədə bir cür hava,
Qan-qan deyib çıxdıq ova.
Namərd etdik qova-qova
Dünya məni, mən dünyani.

Danlamışıq, dolamışıq,
Tüpürmüşük, yalamışıq.
Yumşaq desəm, dolamışıq
Dünya məni, mən dünyani.

Bakı, 21.04.2009

GEDİR

Üzümüzə gülə-gülə
Qapaz gəlir, şillə gedir.
Hara getsək belimizdə
Şələ gəlir, şələ gedir.

Ürək qızmır bir simsara,
Hələ axır seldə Sara.
Bu dünya bir karvansara,
Ağa gəlir, kölə gedir.

Əlli sözdən qırxi quyu,
Arxda ölü arxin suyu.
Zaman adlı çarxın suyu
Hələ gəlir, hələ gedir.

Əy deyirlər, əyişirik,
Döy deyirlər, döyüşürük.
Yorulani dəyişirik,
Qandal gəlir, tələ gedir.

Haçalayıb haça dünya,
Çətin bizdən qaça dünya.
Min illərdir qoca dünya
Belə gəlib, belə gedir.

Bakı, 16.06.2010

BARMAQLI, QARMAQLI DÜNYA

Ağıllını ayaqyalın gəzəndə
Axmağına ilişirsən dünyanın.
Saqqalına güvənəndə hər dəfə
Sarsağına ilişirsən dünyanın.

Qohum-qardaş qulağını deşəndə
Armud gəzir ayı sənin meşəndə.
Bir ceyranın sorağına düşəndə
Çolağına ilişirsən dünyanın.

Nə zilə çıx, nə çölə çıx, nə cəngə,
Yem gəzəndə yem olursan pələngə,
Gendən-genə gözün dəyir təfəngə,
Çaxmağına ilişirsən dünyanın.

Səhər durub yol üstünə çıxırsan,
Qaçan ata, hürən itə baxırsan.
Əllərinə toy xınası yaxırsan,
Dırnağına ilişirsən dünyanın.

"Beş" bilənə yapışdırır "iki"ni,
Əyri qələm tərpətməyir tükünü.
Şəllənəndə beş ulağın yükünü
Ulağına ilişirsən dünyanın.

Boylanırsan gedişinə, köçünə,
Kimi keçə, kimi harda keçinə.
Adın düşmür bir dəftərin küncünə,
Qulağına ilişirsən dünyanın.

Havayıdır yorğa atı yormağın,
Dodağını kötük kimi yarmağın.
Bal kəsənə uzananda barmağın,
Barmağına ilişirsən dünyanın.

Al deyirlər, alıq düşür könlünə,
Qıl verirlər, qılıq düşür könlünə.
Nə zaman ki, balıq düşür könlünə,
Qarmağına ilişirsən dünyanın.

Nə qorun var, nə zorun var, nə gorun,
Öz yaşını yandıracaq öz qurun.
Dimdiyindən ha daldalan, ha qorun,
Caynağına ilişirsən dünyanın.

Bakı, 24.07.2007

ŞƏLƏSİ BÖYÜK UŞAQLAR

Özümüzdən qabaq şələ böyüdü,
İstədik təpikdə, dizdə böyüyək.
Böyüklerin gözü elə böyüdü,
Böyükler qoymadı biz də böyüyək.

Qələmlə, kağızla baş kəsənlərin
Bağçasını bahar fəsli tutubdur.
Dahilik taxtına tələsənlərin
Tələsi sonrakı nəslə tutubdur.

Əlinə bir cəllad baltası alıb,
Andını pozanlar and-aman edir.
Çoxunun "beş"ini atası alıb,
Çoxunu yalandan qəhrəman edir.

Kəfkirlər sürüşüb kalan tərəfə,
Qazanın sözünü qaşıqlar deyib.
Böyükler yixılıb yalan tərəfə,
Sözün doğrusunu uşaqlar deyib.

Sinəmiz dağlanır dağ başında da,
Çatıdan asılıb çalxalanırıq.
Qırxlı uşaq kimi qırx yaşında da
Beşikdə, yürükdə yırğalanırıq.

Diş görən yaralar deşilər yenə,
Gecə ac yatanlar sayaqlayırlar.
Yetmişli haylayan kişilər yenə
Almışa çatanı ayaqlayırlar.

Son qərar da sizin, fikir də sizin,
Haqqını axtaran aşıqam hələ.
Çömçə də sizindir, kəfkir də sizin,
Sizin yanınızda uşağam hələ.

Bakı, 08.08.2007

Bakı, 08.08.2007

GÜNÜMƏ BAX, AYIMA BAX

Verməsək də sərr kölgəyə,
Sığınmışq bir kölgəyə.
Hələ yağır qar kölgəyə -
Qışima bax, yayıma bax.

Mehim döşdə, şəhim göydə,
Canım odda, behim göydə.
Başım yerdə, ahım göydə,
Yerimə bax, göyümə bax.

Hardan gəlir çay havalı,
Tar utancaq, toy havalı.
Havam qəmli, ney havalı,
Havama bax, neyimə bax.

Yaş axdıqca göz gülürdü,
Odu görüb buz gülürdü,
Mən ölürdüm, qız gülürdü -
Vayıma bax, toyuma bax.

Ayım çatır başa belə,
Gəl bir ömrü yaşa belə.
Günüm dəyir daşa belə -
Günümə bax, ayıma bax.

Bakı, 01.09.2010

AĞLADIM

Tiri çökdü, daşı düşdü -
Dam ağladı, mən ağladım.
Bələdçiye naşı idik -
Xam ağladı, mən ağladım.

Dağı xışla ləklədilər,
Neçə təki təklədilər.
Tarı elə köklədilər
Sim ağladı, mən ağladım.

Şərbət dedim, kəm süzdülər,
Gözlərimə nəm süzdülər.
Badə verdim, qəm süzdülər -
Cam ağladı, mən ağladım.

Qılinc itdi, qını qaldı,
İgid öldü, qanı qaldı.
Beçə qaçdı, şanı qaldı -
Mum ağladı, mən ağladım.

Əkilən bar gətirmədi,
Bir yol köksün ötürmədi.
Toxum zəmi bitirmədi -
Şum ağladı, mən ağladım.

Külək külü küründükə,
Yer üstümə yeridikə,
Alışlıqca, əridikə
Şam ağladı, mən ağladım.

Sandıq sırrı bildirmədi,
Dərd canımı öldürmədi.
Gülən məni güldürmədi,
Kim ağladı, mən ağladım.

Bakı, 14.09.2010

BU YAŞDA

Bu yaşda axtarış tapalar səni,
Qaçasan nəslindən, nəcabətindən.
Bu yaşda alasan tərifnaməni,
Ölüb qurtarasan xəcalətindən.

Bu yaşda adama çiy süd verələr,
Qeyrətindən keçib qeybat edəsən.
Bu yaşda adama öyünd verələr,
Özünə ömürlük nifrət edəsən.

Qara qayalara daşı göstərib,
Tülə dəm vurasan qara keçədən.
Bu yaşda özünü naşı göstərib
Cib-cib öyrənəsən bala sərçədən.

Bu yaşda şər deyib şərabdan içib
Bir şou-qırğına qonaq olasan.
Bu yaşda abırdan, həyadan keçib
Abırsız konserṭə bilet alasan.

Damları uçurdu dəvələr, Allah,
Tutub hamısını cütə qoşasan.
Bu yaşda adamı sevələr, Allah,
Utanmaz - utanmaz cavanlaşasan.

Bu nə küshaküsdü, nə kəsakəsdi,
Qol qolu qatlayır, diz dizi kəsir.
O yaşda yolumu başqası kəsdi,
Bu yaşda yolumu yaş özü kəsir.

Bakı, 21.05.2009

*Keçmişdən
gələcəyə
məktub*

* * *

Keçmişindən üzülən gələcəyinin qabağından qaçır.

* * *

**Deyilənlərin çoxu nə vaxtsa unudulur,
hafızələrdən silinir, yazılışların hamısı
həpib kitabların yaddaşında qalır.**

* * *

**Dost və tanışların hamısı barədə
mənim yazılı fikir söyləməyim imakan
xaricindədir, qoy onlar oxuyub bilmək
istədiklərini zəhmət çəkib özləri mənim
yaddaşına yəzsinlər.**

ÖLÇÜ

(Dostum İlham Rəhimli teatrı həyatda yox,
həyati teatrda görmək istəyən teatrşünasdır)

Səndən incisə də susdu sondakı,
İçində bir süzgəc, bir əlek oldu.
Keçmişlə gələcək arasındaki
Yollarda ayağın döyənək oldu.

Davakar dünyada, dəli küləkdə
Sənətin üstündə yaman əsirsən.
Bəzən işıqları sənən ürəkdə
Özünü yandırıb işiq gəzirən.

Nə əlin ətəkdə, gözün parada,
Qulluqçu kişi var quldu dürməyə.
Kimisi yaşayır sənət yarada,
Kimisi özünü bəyəndirməyə.

Nur olub bir dəfə yağa bilməyən
Həmişə özünü yaradan bilər.
Qələmi bir kəlmə doğa bilməyən
Sözün ağrısını haradan bilər?

Min il qabaqkıdır daş eyni ilə,
Oxşayır qapazın qəliblərinə.
İşbaz var, quşbaz var quş beyni ilə
"Dərs keçir" təfəkkür sahiblərinə.

Sağlılar saçını daraya bilmir,
Niyə dişsiz daraq haray qoparır?
Bu dünya insanı qoruya bilmir,
Bu insan dünyani hara aparır.

Höñkürə bilməyən, gülə bilməyən
Harayına haray verməyən qədər.
Sənin bildiyini hələ bilməyən
Sənin gördüyüünü görməyən qədər.

Bakı, 16.08.2010

ZAMANIN SELLƏRİ

(Qardaşım Vasif Quliyev ömrünün yarısını
Guney Qafqazın arxivlərində keçirən, bir elmi-
tədqiqat institutunun işini görən tədqiqatçıdır)

Əziz balamızdır əzablarım da,
Üstümdəki un da günah üstədi.
Dünəndən danışan kitabların da
Çahargah üstədi, seygah üstədi.

Dilimiz, dizimiz yorulan yerdə
Küsmüşük zamanın yoxuşlarından.
Vətnin qolları qırılan yerdə
Bir qələm göyərdi göz yaşlarından.

Soyuq yuvaların süfrəsi yavan,
Dinləyən qulaqlar dinəndən qoca.
Dünənki kişilər sabahdan cavan,
Bu günkü kişilər dünəndən qoca.

Duman Qarabağdan köçənə qədər
Qara su gələcək gözlərimizə.
Bir çaynik çayını içənə qədər
Bir dünya tənbehi yedirdin bizə.

Bu evin şüəssi qırıq-qırıqdı,
Canın cahan ilə yaman döyüşür.
Dünyanın yaxası cırıq-cırıqdı,
Dünyanın çuxası əyinindən düşür.

Zamanın selləri tökülr arxa,
Höñkürüb ağlayır tar varaq-varaq.

Qələmin deyənə mizrabin arxa,
Mizrabin çalana qələmin dayaq.

Qırılanlar deyil, qalanlar tarix,
Dalınca yaz gəlsə qış tarix olur.
Xurcuna salanda yalanlar tarix,
Xurcundan çıxanda daş tarix olur.

Bakı, 21.11.2003

ZƏNGƏZUR ZƏNGULƏSİ

(Heç vaxt dostuna yük olmayan, həmişə
dostunun yükünü çəkməyə can atan Əliş
Əhmədoğlu əsl Azərbaycan kişisidir)

Torpaq altda sürmə olan sümüyü,
Bulaq üstdə piyaləsi qəm çəkir.
Zəngəzurun başını qəm alandan
Tər çıçayı, tər laləsi qəm çəkir.

Bu dərd bizim milyon ilə bəsimiz,
Hisimizə bacı olub sisimiz.
Qayasında cılıklənmir səsimiz,
Daş qavalı, daş pilləsi qəm çəkir.

Qara bulud qarın üstdə qaş kimi,
Yumruğumuz düyünlənib daş kimi.
Üzümüzdə ciğir açan yaş kimi
Şeh düşəndə hər giləsi qəm çəkir.

Tülkü gəzir oylağını pələngin,
Atın üstdə boş yellənir üzəngin.
Barit yeyib tüstü içən tūfəngin
İlk atəsi, son gülləsi qəm çəkir.

Daşa vurub sindirmişiq camı da,
Dəyişibdir suyumuzun tamı da.
Zəngəzurun bəmi indi hamida,
Zəngəzurun zənguləsi qəm çəkir.

Bakı, 23.05.2007

50 YAŞ SƏNİNDİR, 50 SƏNƏTİN

(Gənc yaşlarından çoxları yaradıcılıqda,
şəxsiyyət və mənəviyyatda Vaqif Bəhmənliyə
oxşamaq istədi. Lakin onun özündən başqa heç
kəs bu “işin” öhdəsindən gələ bilmədi.)

Çinarlar boylanıb baxdı o taya,
Ağaran saçların kimdən gileydi?
Ağlaya-ağlaya gəldin dünyaya,
İndi ağlamağın havayı şeydi.

Balandan yox, baldan doyur analar,
Kişi qırığını tac başa düşür.
Pəhləvan doğanda duyur analar,
Şair doğduğunu gec başa düşür.

Nur qalxıb Vətənin qara damından,
Göylərin sözü var lələyin üstdə.
Mənə elə gəlir ilk addımından
Şairlər yeriyir çiçəyin üstə.

Qızlar tellərini yolana kimi
Küləklər yolubdur qızlardan betər.
Gözün əlifbanı alana kimi
Sinən çanta olub, ürəyin dəftər.

Çöllər günə verir yasdıqlarını,
Yandın kəpənəyin əzablarına.
On beş yaşınadək yazdıqlarını
Niyə köcürmürsən kitablarına?

Bulağın gözünə çiv tixiyandan
Dəryada dalğa da sahmanlı deyil.
Molla Pənah olmur hər oxuyandan
Hər yanan da Vaqif Bəhmənli deyil.

Sözün ürəklərdə şam kimi yansa,
Şairlik tanrıının əziz payıdı.
Anadan şair tək doğulmusansa,
Sənətin yaşınla əkiztaydı.

Zirvələr yazını, qışını danmaz,
Bələdçisi olmur bəlli sənətin.
Şair şairliyin yaşını danmaz -
50 yaş sənindi, 50 sənətin.

Bakı, 01.07.2005

LƏZGİ QIZI

*(Gözəl ziyali Bəsirə xanım Ağayeva
söz verəndə and içmir. Çünkü onun sözü
anda bərabərdir.)*

Nəzakətin durub mənim qəsdimə,
Yoxsa məni əliyalın bilmisən.
Ləzgi qızı, deyən mənim üstümə
Səxavətlə silahlanıb gəlmisən.

Ürəyində bir çıraq var, bir ocaq,
Mən deyiləm yüzü olan şairdən.
Söz dəlisi təzə nəğmə umacaq
Ürəyində sözü olan şairdən.

İllər atlı, ömür qaynar qazandı,
Zirvədəsən, yolu yola calasan.
Kişi kimi xanım olmaq asandı,
Amma gərək kişi qızı olasan.

Ləzgi qızı, hər gülənlə gülmürəm,
İsti deyil, istək məni isidər.
Ləzgi qızı, qazancını bilmirəm,
Qazandığım bir kitaba bəs edər.

Ləzgi qızı, payızı yaz elədin,
Çaylar axıb bir ummanda birləşir.
Ləzgi qızı, ürəyimə neylədin,
Ləzgi xalqı ürəyimə yerləşir.

Bakı. 17.12.2010

SƏRHƏDİN SƏRHƏDSİZ ÜRƏYİ, YAXUD MÖHÜRSÜZ FƏXRİ FƏRMAN

*(Dostum Sərhəd Qasimov həmkarlar ittifaqının
sədri kimi ilboyu yubiliyarları möhürlü fəxri fərman-
la təbrik edir.)*

Həmişə deyibdir Allah deyəni,
Qısılmaq istəmir qələm qoynuma.
İlboyu hamını tərifləyəni
Bu gün tərifləmək mənim boynuma.

Ağrıyan başlarla ağarıb başı,
Uzun səhbəti var, uzaq yolu var.
Bağrına basmağa dostu, yoldaşı,
Yoldaşa uzanan qoşa qolu var.

Pir kimi baxıbdır haqqqa, salama,
Təknədən qopmayıb ələyi onun.
"Sərhəd" qoysalar da adını, amma
Sərhəd tanımayıb ürəyi onun.

Ağ ömrü başlayıb qara qaşının,
(Bu kəlmə dilimdə söz gəlişi tək).
Yetmiş il vuruşdu, yetmiş yaşının
Keçdi sərhədini Sərhəd kişi tək.

Söz verib sözümüzün üstündə durdum,
Əməl bizdən sonra ömür əvəzi.
İmzamı şeirimin küçünə vurdum
Fəxri Fərmandakı möhür əvəzi.

Bakı. 06.04.2011

SƏSİN RUHU

(Aktyor Ağalar Bayramov səsinin arxasında
dünyanı dolaşmağındadır. Amma onun repertuarına yaxından bələd deyiləm.)

Bu səs bu Vətənin qara quludu,
Gəlməyib bir ağız qarğış yağdırı.
Bu səs qabağına qatıb buludu
Aparır harasa yağış yağdırı.

Səsin əynindəki bər-bəzəyə bax;
Yamac çıçək açır, düz lalə olur.
Sən Allah, bu səsdə möcüzəyə bax -
Zilə yüksəldimi, zəlzələ olur.

Ürəklərə hopur cığırı, izi,
Bu səs sevənlərə gül dəstəsidi.
Özü kövrəldəndə kövrəldir bizi,
Elə bil "Qarabağ şikəstəsi"di.

Tük nədir, tikanlı balıncımızdı,
Batmışam bu səsin qanına vallah.
Bu səs qından çıxan qılincımızdı,
Qansız dönməyəcək qınına vallah.

Zamanın dərsini kimlər unutsa,
Yükünü bir cibə yerləşdirəcək.
Bu millət bu səsin ruhunu tutsa,
Bu para Vətəni birləşdirəcək.

Bakı. 21.07.2008

TƏMİZ AD

(Şair dostum Dayandur Sevgin yəqin ki,
bu şeiri oxuyandan sonra "Sizin hansı mü-
kafatınız, fəxri adınız var?" sualını verdi-
yinə görə təəssüflənəcək.)

Ağıllı kəsəni ağlım kəsmədi,
Salam da vermədim sığalla, qardaş.
Başımı kəsdi, dizim əsmədi,
Hara gedim belə ağılla, qardaş.

Boğazdan yuxarı gülə bilmirəm,
Nə vaxtim bahardı, nə yaşım indi.
Harda səhv etmişəm, hələ bilmirəm,
Kimin ətəyindən yapışım indi?

Qarışib dolaşdı kələf kələfə,
Qələm dərvish oldu qəm bahasına.
Kimə ağız açsam adım bir dəfə
Düşər adamların siyahısına?

Baharda bostana köçməyənlərin
Yemiş yetişdirmir tağının altı.
Saqqalın altından keçməyənlərin
Hələ gülməyiibdir biğinin altı.

Məndən ucuz aldı vaxt baha ili,
Ömrümü otladı qaramal təki.
Ümid elədiyim əjdaha ili
Kolluqda süründü koramat təki.

Çoxunun salamı salamat deyil,
Mızdı, məzənnədi, məzədi vallah.
Mükafat çox zaman mükafat deyil,
Nişan üzüyünə bənzədi vallah.

Mükafat dağları aşan dizə yox,
Yoxuşda titrəyən dizə qismətdi.
Mükafat ağızdan çıxan sözə yox,
Ağıza alınan suya qiymətdi.

Heç yerdə çəkməyin qəliz adımı,
Adımdan yar kimi yarımişam mən.
Ucuz mükafatdan təmiz adımı
Bakırə qız kimi qorumuşam mən.

Bakı, 07.05.2009

ZARAFAT DEYİL

(Oğlum Elnura toyun və ailənin
zarafat olmadığını başa salmağa
daha ehtiyac yoxdur)

Əyninə, başına sığal çəkərək
Saray yaxasına düzüb çil-çıraq.
Hamının köksündə işıqlı ürək,
Bu gün heç kəs məni qınamayacaq -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Uzaq il, uzaq kənd - bir uzaq səda,
Deyən kövrələcəm, deyən dolacam.
O, ata toyunu lağa qoysa da,
Mən onun toyundan ləzzət alacam -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Anası vurnuxub qalıb arada,
Küsənə nə cavab verəcəyəm mən.
Əlimi cibimə salıb arada
Hələ aşığı da görəcəyəm mən -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Bu şeir deyil ki, tez yazıb duram,
Üzü bozaran var üzdən keçənə.
Çətin haqlı biləm, haqq qazandıram.
Oğlunun toyunda yüzdən keçənə -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Boylanıb qızların bulağına biz,
Hərdən köksümüzü ötürə bildik.

Girib bir ananın qılığına biz
Birtəhərlə yola gətirə bildik -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Könül sevə-sevə, göz sevə-sevə.
Kirpiklər şəh boyda sırğa asacaq.
Bir qız ürəyini verdiyi evə,
Bu gün qədəm qoyub ayaq basacaq -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Ürəyim nə umur bir sarı simdən,
Buludam, bir yaşış ələmədim heç.
Deyəsən çəşmişam sevindiyimdən,
Sizlərə xoşgəldin eləmədim heç -
Bu oğul toyudur, zarafat deyil.

Bakı, 21.10.2011

HALAL SEVGİ

(Heç bilmirəm nədənsə Zərifə xanım
Ağahüseyn qızı mənim şeirlərimə
vurğunluğunu etiraf etdi. Yoxsa bu şeir
doğulmadı)

Payız ciynimdədir, qış qucağımda,
Çömçələr kəfkirə kəf gəlir hələ.
Yüz nəğmə yazmışam kövrək çağımda,
Yüz qızdan tək-tükü kövrəlir hələ.

Saçının ucuna çiçək taxmayan
Yaşayır bir gülün ləçəklərində.
Gözünün uçunda mənə baxmayan
Göz yaşı gəzdirir bəbəklərində.

Bu sevgi bu qıza əzizdən əziz,
Sevgisində sükut, sükutunda səs.
Yada qapı açan gözəl əsilsiz,
Sözə könül açan gözəl - müqəddəs.

Ürəyi yalanın, eşqi yalanın
Büdrəyən ayağı bişər köz üstə.
Ürəyi sənətə möhtac olanın
Sənət qarşısında çökər diz üstə.

İşim yox sözümə baxmayan sözlə,
Hər kəlmə könlümün ehtiyacıdı.
Evimdən qırğa çıxmayan sözlə
Yoldan çıxmayan qız qardaş-bacıdı.

Nə qədər taleyə günəş doğacaq,
Nə qədər ürəkdə hələ axşamdı.
Mən gözəl görəndə, gözlərim ocaq,
Mən ürək sevəndə, ürəyim şamdı.

Hər qələm bir aləm oxucu umur,
Sevənlər eşqini əsirgəməsin.
Bu da həqiqətdir, vallah oxumur
İndi kitabını heç kəs heç kəsin.

Nə böyük qəlb var bu insafsızın,
Nar sıxıb gözünün hər giləsinə.
Mənim kitabımla sevişən qızın
Sevgisi halaldır sevgilisinə.

Bakı. 30.06.2006

KÖHNƏ ŞEİR

(*Təzə şeir barədə fikir söyləməkdə həmişə xəsislik nümayiş etdirən Qorxmaz Şıxalıogluna "köhnə şeir oxumaqdan" savayı özgə çıxış yolu görmədim.*)

Başı ağrıyanın cibdə həbi var,
Cahana gələnin canda təbi var,
Bizdə söz ustası, söz məktəbi var.
Təzə yazdığını kənara qoyum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Papağı verməyib günə kişilər,
Biri dəyişməyib minə kişilər,
Təzəni bəyənmir köhnə kişilər.
Köhnə tiyə ilə dərimi soyum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Dünən şillə kimi dindi yazdım,
Bu gün öz boynuma mindi yazdım,
Ürəksiz yazılır indi yazdım.
Bu üzdə nisgilim, o üzdə toyum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Qurbanlıq ət kimi hey paylanıram,
Nə hay eşidirəm, nə haylanıram,
Pəncəmin üstündə ha boylanıram
Dərdimin dizinə çatmayırlı boyum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Soyuq baxışların dibi dayazdı,
Təzə dünyamıza inamım azdı,
Köhnələr olmasa, təzə olmazdı.
Günah etmişəmsə babalı yuyum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Təzə nə yazaydım ağlı lütə mən,
Ağlayan ipəyə, gülən çitə mən,
Qoşdum ürəyimi köhnə cütə mən.
Nəsə bitiribdir kotan görən şum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Aclar yuxuladı, toxdar əsnədi,
Həyat tamaşadı, sənət səhnədi,
Təzə kitablar var, ruhu köhnədi.
Demirəm təzəyə gözlərini yum,
Gəl sənə bir köhnə şeir oxuyum.

Bakı. 21.04.2011

MƏNİM UŞAQLIQ ŞƏKLİM

(*"Sehirlili xalat" jurnalı məni elə
sehirlədiki dərdimi ona danışmaq
məcburiyyətində qaldım.*)

Uşaqlar o kəndin uşağı deyil,
O kəndin dilindən cəngi düşübdür.
Gözümə pəncərə işığı deyil,
Gözümə bəxtimin rəngi düşübdür.

Bir evin gözündə çıraq olmuşam,
Daha bənzəmirəm mən çıraqlara.
Deyəsən bir zaman uşaq olmuşam,
Bir az bənzəmişəm bu uşaqlara.

Qarğı at minəndə, "maşın" sürəndə,
Boyum uzanıbdır kəkildən qabaq.
Şəkilböyüdəni kənddə görəndə
Gözlərim böyüüb şəkildən qabaq.

Yaydan yaya gördüm şəkilçəkəni,
Köhnə köynək ilə hopdum kağıza.
Yığdım yaddaşımı illər tökəni,
Utandım şəklimi verəm bir qızı.

Xəyalım vurnuxur bərədə, bənddə,
Üzümü yağışla yuyub gəlmışəm.
Əllərim çatmayan bir uzaq kənddə
Uşaqlıq şəklimi qoyub gəlmışəm.

O səfil bəlkə də, dəli bəlkə də,
Ulaya-ulaya boz qurdum gəzir.

Uşaqlıq şəklimin külü bəlkə də
Ruhlara qoşulub o yurdu gəzir.

Nəvələr köksümə bir nəğmə yazsın,
Ürəyini oda yaxan gəlməsin.
Qollarım onları bağırma bassın,
Həsrətim onlara yaxın gəlməsin.

O şəkil özünü mənə yetirsə,
Bir gün kövrələrəm xəlvəti mən də.
Uşaqlıq şəklimi tapıb gətirsə,
"Sehrli xalat"ın xələti məndə.

Bakı. 27.01.2010

CAVAN QALIB GÖZLƏRİN

Qasid deyil, xəbəri yox qəsdindən,
Nə yaxşı ki, kor olmayıb tüstündən.
Elə bil ki, yel ötməyiib üstündən -
Göz dəyməsin, cavan qalib gözlərin.

Yaz yağışı kirpiyinə dəyməyib,
Qara qaşı qara bulud düyməyib.
Əyri yollar baxışını əyməyib -
Göz dəyməsin, cavan qalib gözlərin.

İstəmirəm gözlərindən köz alım,
Qoy solana baxa-baxa sozalım.
Onu necə qorumanan, a zalim,
Göz dəyməsin, cavan qalib gözlərin.

Yağış yağar, gəlib tutar arxı su,
Fırladacaq əvvəl-axır çarxı su.
Gözlərinin gözdən yoxdur qorxusu -
Göz dəyməsin, cavan qalib gözlərin.

Ələyində, diləyində nə varsa,
Kələfində, kələyində nə varsa,
Hələ sənin ürəyində nə varsa
Göz dəyməsin, cavan qalib gözlərin.

Bakı. 17.08.2011

GÖZÜM YEMƏDİ

Sığal çəkmək istədim,
Teli gözüm yemədi.
Elə bəmdə ağladım,
Zili gözüm yemədi.

Dağa dəysə kürəyim,
Dam saxlayar biləyim.
Xaldan qorxub ürəyim,
Xali gözüm yemədi.

Soyuq çeşməyə nə var,
Suyun içməyə nə var.
Çayı keçməyə nə var,
Gölü gözüm yemədi.

Lələk töküb lələdim,
Dərdə dava dilədim.
Dərdi dəvə elədim,
Fili gözüm yemədi.

Ünyetməzi səslədim,
Canda həsrət bəslədim.
Dəli olmaq istədim,
Çölü gözüm yemədi.

Açar qolunu ölüm,
Kəsər yolunu ölüm.
Gördüm ki, sonu ölüm,
Yolu gözüm yemədi.

Çiçək üzüb qayıtdım,
Sapa düzüb qayıtdım.
Aya dözüb qayıtdım,
İli gözüm yemədi.

Bakı. 18.08.2011

QAPIDAN QAYIDIRAM

Payızda saraldım, qışda büzüşdüm,
Köksünü ehmalca ötürdü bahar.
Bildir bənövşənin eşqinə düşdüm,
Kolların dibində bitirdi bahar.

Dabandan üzülüb qopan çiçəyin
Ətrini beləcə içib yatmışam.
Qanı ləçəyinə hopan çiçəyin
Dərdindən dizəcən şəhə batmışam.

Yazın kor dumanı üstümdən keçib,
Dinlədim otların söhbətini mən.
Bulud gözlərimin içində köcüb,
Çəkmirəm yağışın həsrətini mən.

Qucağım taxcadır qış almasına,
Demirəm nə etsə filankəs edir.
Qayanın ovulub daş olmasına
Ürəkdən çəkdiyim bir ah bəs edir.

Bu uzaq mənzilin yolları əyri,
Yaxına buraxmir qatarı məni.
Gülüşün qarşıma çıxır, nə xeyri,
Qəzəbin qapıdan qaytarır məni.

Sənin ürəyini Allah daş edib,
Əlimə toxunmur qapı dəstəyi.
Yazdan umduğumu bahar eşidib,
Səndən umduğumu kimdən istəyim?

Bu bağı üzümə bağladın özün,
Çəkilib uzaqda dərd dərəcəyəm.
Canımdan keçmişəm, deyəsən bir gün
Ruhumu qapına göndərəcəyəm.

Bakı, 16.01.2012

BU MƏKTUBU OXUYARSAN

Bu məktubla əhdi-peyman
Bağlayanda oxuyarsan.
Həsrət sənin ürəyini
Dağlayanda oxuyarsan.

Əlin qalsa daş altında,
Göz neyləsin qaş altında?
Bu məktubu baş altında
Saxlayanda oxuyarsan.

Duyuq salma duzlu gölü,
Birdən daşib tutar çölü.
Solub gedən qızıl gülü
Qoxlayanda oxuyarsan.

Aman qılinc, ah tiyədi,
Ölən cana ruh yiye di.
Lağ eləmək kinayədi,
Laxlayanda oxuyarsan.

Quru candan nə qan çıxar?
Qovrulan kül oddan çıxar.
Gülüm, gülsən yaddan çıxar,
Ağayanda oxuyarsan.

Bakı. 24.01.2012

MƏNƏ AD VER

Qılinc çalan ad güdmədi,
Qisas alan ad güdmədi,
Heç kəs yalan ad güdmədi.
Gah yurdumu yas içində,
Gah Vətəni şad görmüsən,
Hünərliyə ad vermisən,
Hünərsizə ad vermisən.
Sən dünyani dəyişəndən
Dünya yaman dəyişibdir,
Dəbdəbəli, təmtəraqlı,
Zinqrovlu təzə adlar
dəb düşübdir.
Sərvət kimi, torpaq kimi
Adalarımız pay-püşk oldu,
Pişik dönüb aslan oldu,
Aslan dönüb pişik oldu.
Adımızı car elədik,
Ad eşidib ar elədik.
Neçəsinə Dədə dedik,

Qorqud dedik,
Gah boz qurdalar dovşan oldu,
Gah dovşana boz qurd dedik.
Üstümüzdən
Qara bulud soruşmadı,
Adla hünər barışmadı,
qovuşmadı.
Gah qəhrəman xain çıxdı,
Gah qoyuna qoç söylədik,
Gah yalana yolu açdıq,

Gah doğrunu gec söylədik.
Sürünməyən söz demişəm
neçə sürü,
Söz ilxim var
Aşar dağı, keçər Kürü.
Dizlərimdən axan qanı
Yalamağa itim yoxdur,
Öz altımda atım yoxdur.
Dədəm Qorqud,
Atam verən addan başqa
adım yoxdur.
Adım mənə ələm verdi,
Tale mənə qələm verdi.
Əlim hara dəyib mənim,
Başım üstdə ələm görüb,
Qanım hara tökülübdür,
Əlimdəki qələm görüb.
Mən heç kəsi alçaltmırıam,
Mən özümü böyütmürəm,
Şair ömrü yaşayıram,
Arpaunu üyütmürəm.
Dədəm Qorqud, qadan alım,
Fərmanlardan ad güdmürəm.
Qorxaqlardan qorxmamışan,
Qorxağamsa, qorxaq söylə,
Yaltaqlardan çəkinmədin,
Yaltağamsa, yaltaq söylə.
Ürəyimdə gəzdirdiyim
Dərdin adı mənə bəsdi,
Çiyimdəki yükün adı

Müqəddəsdən müqəddəsdi.
Qollarımı kəsənlər var,
Qanadımı qıranlar var,
Sən onlara qol-qanad ver.
Dədəm Qorqud, dərdin alım,
Adsız ölmək istəmirəm,
Mənə ad ver.

Bakı, 12.01.2007

MÜZAKİRƏ

O gün bir kişi öldü,
Müəllim baba idi,
Təqaüdə çıxmışdı.
Tarixdən dərs deyəndə,
Zaman onu sıxmışdı,
O, zamanı sıxmışdı.
Dedilər ki, bircə gün
Yerdə yatmayıb, ölüb.
Demə dava-dərmana

Pulu çatmayıb, ölüb.
Eşitdim Qərib kişi
Qəribliyə dözməyib,
Əllərində ərizə
Qapıları gəzməyib.
Dünyasını dəyişib
Bakının qucağında,
Aparıb dəfn ediblər
Bir kəndin qıraqında.

Mötəbər bir kişininin
Sonuna şəkər çıxb,
Dedilər cavan imiş.
İşə adam düzəldən,
Yaxşı pul yığan imiş.

Yeddi arxası olan,
Əlli koxası olan
Bir vəzifə sahibi
Dünyasını dəyişib.

Bədəni soyumamış
Müavinin üçü də
Təpikləşib, döyüşüb.
Camaata nə var ki,

Süfrədən, dəbdəbədən
Fırıldaqdan, filandan
Oyundan danışındı.
Görən də, görməyən də
Adamların sayından,
Bir də yas mağarının
Boyundan danışındı.

Süpürgəçi Süsən də
Öləndə biz bilmədik
Bayramdı, yoxsa yasdı.
Onun üçü çıxmamış
Zibil küçəni basdı.
Deyirlər ki, onun da
Yerinə göz dikən var,
Rəisin qəbulunda
Göz yaşını tökən var.

Bir gün mən də ölcəm,
Mənlik, sənlik bir iş yox.
Doğulan ölcəkdir,
Allahın qanununa
Əlavə, düzəliş yox.
Ayaqüstü təriflər,
Atüstü müzakirə,
Yenə həmin firfira,
Yenə həmin kirkirə.
Deyən olmayacaqdır

Onun yazdıqlarına
Haray verin, hay verin -
Deyəcəklər, ay bala,
Baş tərəfə çay verin.
Vaysınacaq neçəsi -

Nədən öldü, ay balam,
Bir qəzətin küncündə
Başsağlığı...

Vəssalam.

Domino oynayanlar,
Nərtaxta çatdadənlar,
Kefini şara qoyub
Havada partdadənlar
Müzakirə açacaq.
Yəqin biri deyəcək:
- Qabağından yemirdi.
O biri dillənəcək:
- Yeyənin dediyini
Zalim oğlu demirdi.
Başqası güləcəkdir:
- Dünya düzəldənə bax,
Bu bədbəxt də özünə
Özü quyu qazırmiş.
Deyirlər şair imiş,
Görən nədən yazırmiş?

Bakı, 02.09.2009

Söz haqqında söz

* * *

**Qələmi söz doğmayan sözün ağrısını və
ağırlığını dərk edə bilməz.**

* * *

Sözün əzəmətinə inanmayan adam səfil,
sözün qüdrətinə arxalanmayan adam bəd-
bəxt, sözün ətrini duymayan adam sözün
möcüzəsindən xəbərsiz canlıdır.

* * *

**Hadisəyə çevrilə biləcək mövzu həmişə
var. Onu hadisəyə çevirə biləcək ifadəni,
kəlməni, sözü özün tapmalısan.**

* * *

Dağdan aşib batır yaz,
Yüz günaha batır yaz.
Məktub yazsan qələmi
Sən qanıma batır yaz.

* * *

Bakı, 04.02.2009

SÖZÜN YASI

Bu ədalət hardan imiş,
Yalan düzü öldürübdü.
Haqqa beşi dayaq durub,
Haqqı yüzü öldürübdü.

Ova çıxan rəddi tutub,
Səngər qazan səddi tutub.
Bu ocağın cəddi tutub,
Külü közü öldürübdü.

Kələk görüb, kələf görüb,
Tufan görüb, külək görüb.
Dizin üstdə çörək görüb,
Qazan duzu öldürübdü.

Başımız bir oyundadı,
Günah hamam suyundadı.
Biri əli qoynundadı,
Biri nazi öldürübdü.

Harda quraq yuvasını,
Harda çalaq halvasını?
Bu dünya öz havasını
Boğub özü öldürübdü.

Öyrənmişik haya, küyə,
Ahın əli dəydi göyə.
Gözgörəti döyə-döyə
Kirpik gözü öldürübdü.

Ha xatadan qaçdı uzaq,
Əl çəkmədi ac yalquzaq.
Gedək sözə qəbir qazaq,
Zaman sözü öldürübdü.

Bakı, 19.05.2011

BƏZƏYİ YOXDUR

Barmağı olanın kələyi bəlli,
Barama döyənin ipəyi yoxdur.
Dösünə döyənin döşü, sinəsi,
Sunəsi olanın ürəyi yoxdur.

Topuqdan başlayıb başın ağrısı,
Oxu oraq edib belin sarğısı.
Qırğısı olanın qara qarğısı,
Qarğısı olanın titəyi yoxdur.

Nəf nəfi öldürür, kələk kələyi,
Qatıb qabağına külək küləyi.
Qılınçı olanın qolu, biləyi,
Biləyi olanın kürəyi yoxdur.

Dünya başdan-başa nağıl anbarı,
Tutub dünyamızı paxıl anbarı.
Zəmisi olanın taxıl anbarı,
Taxılı olanın ələyi yoxdur.

Sabah mən ölüyəm, sən isə diri,
Yaman günə saxla yağlı kəndiri.
Meşəsi olanın yanın təndiri,
Təndiri olanın çörəyi yoxdur.

Zaman gedışində, dünya dəbində,
Qara daş hələ də quyu dibində.
Ətəyi olanın əli cibində,
Əlləri olanın ətəyi yoxdur.

Dəyərdən deyənin dəyərli adı,
Adla öyünənin andı, inadı,
Inadı olanın qoşa qanadı,
Qanadı olanın lələyi yoxdur.

Məni qucaqlayan çən, payız deyil,
Qoltuğumda bitən kal qarpız deyil.
Sözüm gəlin köçən nazlı qız deyil,
Üzündə, gözündə bəzəyi yoxdur.

Bakı, 24.08.2009

KÜLÜMDƏN SƏNİ

Bilməddim həsrətə könül verərsən,
Bilməddim alarlar əlimdən səni.
Adını hamidan gizli saxladım,
Çəkib qopartdilar dilimdən səni.

İlləri kitab tək varaqlayıram,
Dərdi dəli kimi qucaqlayıram.
Unuda bilmirəm, soraqlayıram
Soluxan, saralan gülümdən səni.

Dünyanı ovcuma basıb sıxıram,
Kimdən qisas alıb heyif çıxıram.
Yaman bulanmışam, lilli axıram,
Gəlib çıxartsınlar selimdən səni.

Nə canımdan keçib cahanı aldım,
Nə qanımı tökdüm, nə qanı aldım.
Başına dolandım, qadanı aldım,
Qoruya bilmədim ölümdən səni.

Dəvə yükü əyib xurcundan bəri,
Ömrümün havayı xərcindən bəri.
Kama yetməyənlər - Məcnundan bəri
Ayıra bilmirlər külümdən səni.

Bakı. 29.10.2011

GÖZƏLLƏR QOCALANDA

Əsən əl qaşda gəzir,
Günahı yaşda gəzir.
Xinalı kəkliklərin
Xinası başda gəzir
Gözəllər qocalanda.

Söz köhnə sözdən düşür,
Oğlandan, qızdan düşür.
Darağın başına kül,
Güzgü də gözdən düşür
Gözəllər qocalanda.

Dərd dağdan böyük olur,
Qəm ciyində yük olur.
Birdən-birə görürsən
Dünya beşgönlük olur
Gözəllər qocalanda.

Fəsillər kirkirədi,
Cahan dördkünc kürədi.
Haqlı imiş atalar -
Dünya bir pəncərədi
Gözəllər qocalanda.

Bahar məni üzüdər,
Payız məni eşidər.
Gözəllər bilə bilməz
Nə çəkirmiş kişillər
Gözəllər qocalanda.

Durna uçub gizlənir,
Çiçək açıb gizlənir.
Sanki xəcalətindən
Zaman qaçıb gizlənir
Gözəllər qocalanda.

Şeh əfsanədən yazır,
Şam pərvanədən yazır.
Aman Allah, görəsən
Şairlər nədən yazır
Gözəllər qocalanda?

Bakı, 17.11.2011

ŞAİR GÖZÜ

Üçü tanımırəm, beşi görmüşəm,
Kömür var, söyüdün közündən düşüb.
Gözünü pul tutan kişi görmüşəm,
Vətən də, millət də gözündən düşüb.

Ürəyi qarnında olan adamın
Əlləri əyilib ətəyi tutar.
Vətəni gözündən salan adamın
Gözünü Vətənin çörəyi tutar.

Ələ ala bilmir söz ürəyini,
İçindəki duman, çən çallayıbdi.
"Sevirəm" deyən var, öz ürəyini
Sevginin üzünə qıffılayıbdi.

Əlləri bir nahaq qana batanın
Şeytanlar tanır hər əzاسını.
Özünü şairdən uca tutanın
Şairlər döyməyib darvazasını.

Sözü özündən tez qocalanların
Qələmə aldığı söz havayıdı.
Vətənin gözündə ucalanların
Uçuq կoması da şah sarayıdı.

Qızıl qıran adam kef çəkə bilər,
Yanan Vətəninə ürəyi yanmaz.
Qızıl tərəzisi səhv çəkə bilər,
Şairin gözündən misqal yayınmaz.

Gözündən düşdükçə düşmənlər ölmür,
Bu qoca dünyanın dərdi dərilməz.
Gözəlin gözündən düşənlər ölmür,
Şairin gözündən düşən dirilməz.

Bakı, 23.02.2007

OLMUR

Yetişmiş yox, kal tutu
Toxmaqla çırpmaq olmur.
Tüstü elə gəlir ki,
Gözü də qırpmaq olmur.

Qaya çapa bilirsən,
Görək tapa bilirsən.
Qırдан qopa bilirsən,
Saqqızdan qopmaq olmur.

Lələk var leyənən gedir,
Zəli gileyənən gedir.
Tisbağa göynən gedir,
Kəhəri çapmaq olmur.

Qalxmaq olmur hündürə,
İlişirsən kəndirə.
Ağarmayan təndirə
Ağ kündə yapmaq olmur.

Ov ensə də bərəyə,
Qismət deyil hərəyə.
Sevəndə hər ürəyə
Əriyib hopmaq olmur.

Ocaq yox qışlamağa,
Çöpü alışdırmağa.
Kitab bağışlamağa
Oxucu tapmaq olmur.

Bakı, 25.08.2008

TƏMƏNNƏ

Ağzı yavalar var, danişir qandan,
Ağır daş asılıb döş qəfəsindən.
Adam var, vəzifə ucadı ondan,
Adam var, ucadı vəzifəsindən.

Millət müti deyil, minnətçi deyil
Dona kimlərinsə qış nəfəsində.
Vəzifə əsgərdir, xidmətçi deyil,
Xidmətçi əsgərdir vəzifəsində.

Qapıcı sorğuya çekir çatanı,
Yaralı canında yaran bitişmir.
Köməkçi kökündən vurur baltanı,
Mərhəmət kal qalır, "məktub yetişmir".

Ağzım dirənibdir çal-çəpərlərə,
Pencəyim yellənib kol-kosa düşüb.
Nazirin qəbulu ayda bir kərə,
O da ya bayrama, ya yasa düşüb.

Söz də dodağıma səlis gəlməyib,
Nə yaxşı yerində, nə pis yerində.
Şikayət edəndə "rəis gəlməyib",
Cinayət edəndə "rəis yerində".

Adət eləmişik söz səlbəsinə,
Ağilli kişilər ağıl öyrədir.
Məktəb direktoru katibəsinə
"Qorxulu - qorxulu" nağıl öyrədir.

Nəfsi qucaqlayıb bağ-bərəsini,
Duruşu - lay divar duruşu kimi.

Mindirib maşına vəzifəsini
Müdirlər gəzdirir bəxt quşu kimi.

Hərənin öz sözü, səlahiyyəti,
Nə maşın, nə möhür eynimə düşür.
Mənim vəzifəmin məsuliyyəti
Ürəyimə düşür, beynimə düşür.

Çəpər çubuğu tək laxlayanlara
Nə nifrət edirəm, nə də ki, açıq.
Məni qapısında saxlayanlara
Ürəyim də açıq, qapım da açıq.

Hap-gopla özünü yorursan əbəs,
İnanmiram Vətən məhəbbətinə.
Şairin səsini eşitməyən kəs
Xəyanət eyləyir öz millətinə.

Səni görmək üçün gözüm dörd deyil,
Ələ gəlməyirsə etək - faciə.
Sənin kitabına düşmək dərd deyil,
Mənim kitabımı düşmək – faciə.

Dünyaya gəlmİŞəm şam kimi yanam,
Hələ göndərməyin behiştə məni.
Bəndədən umum yox, bəxtdən təmənnam,
Ulu yaradanım eşidə məni.

Bu gün ürəyimə sızmayanlara
Sabah düşmən deyil, sirdəş olaydım...
Adımı kitaba yazmayanlara
Yazdığını kitabı bağışlayaydım.

Bakı, 05.05.2009

KÖHNƏ SÖZ

Külüngü qol işlədəcək,
Dağı aşmaq dizə qalır.
Gözükqişq gözə girsə,
Yol gözləmək gözə qalır.

Undan çoxdur kəpəyimiz,
Kef çəkəcək köpəyimiz.
İplik deyil ipəyimiz,
Yenə ümid bezə qalır.

Gah ağızımız çatır ətə,
Gah ət düşür qotur itə.
Öyrəndikcə məzəmmətə,
Bu millətə məzə qalır.

Qul olanda kölgələrə,
Dul yeznəyik yengələrə.
Cənnət bağı özgələrə,
Qürbət dağı bizə qalır.

Söz qudurub sözü basdı,
Söz bazarı basabasdı.
Təzə söz var, köhnə tasdı,
Köhnə söz var, təzə qalır.

Bakı, 28.07.2007

ZƏMANƏ

Füzulinin, Sabirin
Qabağına qaçan az,
Telli sazin dalınca
Qanadlanıb uçan az,
Əllərini açan çox,
Kitabları açan az.

Bal tutan bəyəndiyi
Bəlli qızdan danışır,
Teli tökülən kişi
Telli qızdan danışır,
Əli pulla oynayan
Əlli qızdan danışır.

Gözümüz üzümüzü
Su arxına dolayıb,
Dəyirman səsimizi
Çax-çaxına dolayıb,
Zəmanə çoxumuzu
Öz çarxına dolayıb.

Tərəzi tərs çekəndə
Daş mizandan ucada,
Bizi gora göndərən
Gor qazandan ucada,
Sözə quyu qazanlar
Söz yazandan ucada.

Köpəklər ac qalanda
Atılıb atı yedi,

Əcnəbinin cibləri
Bizim manatı yedi,
Ədəbdən dərs keçənlər
Ədəbiyyatı yedi.

Bakı, 05.02.2007

ŞAİRİN TALEYİ

Nə enmək bacarıb, nə iməkləmək,
Heykəlindən qabaq heyrəti olub.
Ağlını ağızına qurban eləmək
Həmişə şairin qisməti olub.

Əriyən, bükülən əyilən zaman
Dibindən dağ kimi laxlayıb şair.
Şahın hüzuruna yeriyən zaman
Qulun tərəfini saxlayıb şair.

Şairi urvatsız tutanlar olub,
Fılın qulağında yatmayıbdır o.
Vicdanı qəpiyə satanlar olub,
Sözünü qızılı satmayıbdır o.

Yaddaşa yazılır şərəfi, şəkli,
Bir ömür yaşayır iki sətirlik.
Şairin vicdanı - millət vəkili,
Şairin masası - böyük səfirlilik.

Sözlə kəsdiyini qanatmir diş,
Amma sözü udub, sözü yemirlər.
Haqqı tapdayana qeyrətli kişi,
Haqqa göz yumuna şair demirlər.

Bakı, 07.08.2009

OLUB

Kahaya, komaya nuru düşmeyib,
Zalım balasının zalı da olub.
Elə sədaqətli xidmətçidir ki,
Sümüyü də olub, yalı da olub.

Üzü sürtülüncə sürükləyiblər,
Külə dönənəcən körükleyiblər.
Zoğal mixçasına hörukleyiblər,
Örüşü də olub, nalı da olub.

Sözü göyə atdim, söz qananların,
Xoruz banlamamış oyananların.
Başımın üstündə dayananların
Zəhəri də olub, balı da olub.

Məni yandırıbdi yanmayan odun,
Üşüyən, ocaqdan kəsib umudun.
Budaqdən başıma dəyən armudun
Dəymisi də olub, kali da olub.

Gah tikan dərmisəm, gah gül dərmisəm,
Doğulub bir şair ömrü sürmüşəm.
O qədər qeyrətli şair görmüşəm,
Amma arasında lalı da olub.

SÖZ QİYMƏTLİ, BAZAR UCUZ

Yuxuyozan həkim deyil,
Yuxuları yozar ucuz.
Dərdini de, duayazan
Duaları yazar ucuz.

Aşib dağı, düzü gəlir,
Yüzü gedir, yüzü gəlir.
Çağırırsan, özü gəlir,
Azar ucuz, bezar ucuz.

Nə dağ boyda daşın gərək,
Nə də yeddi başın gərək.
Sənə neçə arşın gərək? -
Quyu qazan qazar ucuz.

Tələb müftə, tədbir baha,
Boş xırmandə xəlbir baha.
Bir tərəfdə qəbir baha,
Bir tərəfdə məzar ucuz.

Geyindiyim bezə söymə,
Sən kor olmuş gözə söymə.
Sözün varsa, sözə söymə,
Söz qiymətli, bazar ucuz.

Bakı, 12.09.2009

Bakı, 19.08.2009

İKİBAŞLI SÖZ

İki baş baş-başa gələndən bəri,
Yumruq bizi döyüb bizə döz dedi.
Dünyanı ikiyə böləndən bəri
İkibaşlı dünya iki söz dedi.

Bu söz xatırladır bəy minən atı,
Ot yeyib, damağı cadar olmayıb.
İkibaşlı sözün başında çatı,
Hələ ayağında cıdar olmayıb.

İki başı olur ağ yalanların,
Sümüyü oynayır iki tütəyə.
İkibaşlı sözə əl çalanların
Başı göyə dəyir, əli ətəyə.

Bir başı olan söz qızıldan tacdır,
O da həsrət qalır söz sahibinə.
İkibaşlı sözün bir başı acdır,
Qurudub soxulur öz sahibinə.

Söz nələr udubdur boş kaha kimi,
Sözdən söz düşəndə az danışıram.
İki başı olan əjdaha kimi,
Mən də ikibaşlı söz danışıram.

Bakı, 26.08.2007

BÖYÜDÜBLƏR

Əyə-əyə, döyə-döyə
Yüzümüzü böyüdüblər.
Qurbanlığa qoç gəzəndə
Quzumuzu böyüdüblər.

Namus deyib çox gəzəyən,
Çox bəzənib söz bəzəyən.
Külün altda ölüziyən
Közümüzü böyüdüblər.

Şeytan cinə can yandırıb,
Armud ağız sulandırıb.
Fillər suyu bulandırıb,
Qazımızı böyüdüblər.

Qanımız var xına kimi,
Xinalandıq hana kimi.
Bıçaq görən dana kimi
Gözümüzü böyüdüblər.

Çox görmüşəm köçü mən də,
Köpüb qalıb keçi dəndə.
Özümüzü kiçildəndə
Sözümüzü böyüdüblər.

Bakı, 05.11.2009

SÖZÜ OLMAYA-OLMAYA

Durub şəkərdən danışır,
Duzu olmaya-olmaya.
Qaz ətini gözə soxur,
Qazı olmaya-olmaya.

Qabağına tula çıxıb,
Yolu gedib yala çıxıb.
Dağa baxıb yola çıxıb
Dizi olmaya-olmaya.

Sizə gülür, bizə gülür,
Üçü yoxdur, yüzə gülür.
Üzü elə üzə gülür
Üzü olmaya-olmaya.

Çəpik çala təpiyi də,
Yoxdur qara qəpiyi də.
Lağrı qoyur ipəyi də
Bezi olmaya-olmaya.

Kökləsə də köz adamı,
Bəxt güldürür az adamı.
Çoxu olub söz adamı
Sözü olmaya-olmaya.

Bakı, 30.07.2007

SÖZÜM YOXDU

Qoşa qolum suda qaldı,
Xəmir, sənə sözüm yoxdu.
Kəs deyiblər, doğramışan,
Dəmir, sənə sözüm yoxdu.

Kim yük çəkən, kim yük basan,
Köpək gördüm sümük basan.
Gözə dəymir körük basan,
Kömür, sənə sözüm yoxdu.

Gördük qızıl qırmağını,
Balıq diddi qarmağını,
Ay bal tutan, barmağını
Sümür, sənə sözüm yoxdu.

Çap atını, qov ovunu,
Yıx çəperi, kəs qovunu.
Kəhər olub cilovunu
Gəmir, sənə sözüm yoxdu.

Qar basanda qara yolu,
Nə qazanar qulun qolu?
Əlim boşdur, sinəm dolu,
Ömür, sənə sözüm yoxdu.

Bakı, 02.02.2011

ANASINDAN OLMAYIB

Sıxılmadım qoltuğa, sığınmadım kürəyə,
Qanad uman yetimə qanad gərə bilmədim.
Ürəyimə qul olub yol axtardım ürəyə,
Gözüm açılan gündən gözə girə bilmədim.

Yerişini itirir yerini başda gəzən,
Hər kəsəndə mələdir mələməmiş quzunu.
Yaşını gözə soxur ağlını yaşıda gəzən,
Ağillının yaşıdan qorxur ömrü uzunu.

Malı matah olanı tamah ilə sınama,
Yurdun oğlu qurd olsa, qurdun oğlu qudurmaz.
Ayağı sürüşənin ayağını qınama,
Ağlı sürüşənlərin ayağı yerdə durmaz.

Zirvə eşqinə düşür qanad çala bilməyən,
Qatara çatmaq üçün qatır almaq istəyir.
Bağladığı kitabla yadda qala bilməyən
Mənə qara yaxmaqla dahi olmaq istəyir.

Barmaq ilə bal kəsir babalı beh edənlər,
Yurd xaraba qalanda xinasından qalmayıb.
Məndən əvvəl doğulub məni tənqid edənlər,
Məni tərifləyənlər anasından olmayıb.

Bakı, 05.09.2007

SÖZƏ NƏ SÖZÜN

Torpağın üzünə üzümü qoydum,
Südlü inək kimi alnim sağıldı.
Özülə qolumu, dizimi qoydum,
Daş əkdir, ev tikdim, komam dağıldı.

Obama od vurub, yurdumu əkib
Qurbanlıq qoç kimi xaltalarılar.
Çəkdiyim çəpərin ciyərin çəkib,
Əkdiyim ağacı baltaladılar.

Xırmandan əlimə kürək almışdım,
Tufan elə gəldi, əlim soyudu.
Sellərin üstündən körpü salmışdım,
Samanın altından gələn su yudu.

Gorumun qoynuna girdi göreşən,
Batdı kürəyindən qana kişilər.
Paslı diş ilə torpağı eşən
Yerin altda imiş danadışılər.

Tarix yurd yeridir, zaman çapardı,
Əkdiyini haçan bitirən yedi?
Tikdim, tikdiyimi yellər apardı,
Əkdir, əkdiyimi yetirən yedi.

Qəzəl oxuyanlar qəzaya məhkum,
Yorğana bürünən yorğa at alır.
Mükafat almalı cəzaya məhkum,
Cəza almalı kəs mükafat alır.

Gah diri yanmışam, gah üzümüşəm,
Baş alıb yol gedir söz hara, bilmir.
Mən sözün canına elə düşmüşəm,
Söz məndən canını qurtara bilmir.

Çeşmə axtarıram közün içində,
Torpağım da sözdən, xışım da sözdən.
Ürəyim ağrıyrı sözün içində,
Qorxuram ağrıya başım da sözdən.

Sözün haqqı qızıl, hikməti qızıl,
Qandal da, buxov da qoluna yaddı.
Sözün azadlıqda qiyməti qızıl,
Sözü zindana da salsan azaddı.

Nəfin yerindədi, kefin yerində,
Doğruya nə sözün, düzə nə sözün?
Ağacın yerində, evin yerində
Quru söz əkirəm, sözə nə sözün?

Bakı, 26.04.2009

ƏN YAXŞI ŞEİR

Uduzan, udan var söz döyüşündə,
Şairin silahı, qılıncı şeir.
Axırda qıslılıb qalır döşündə
Şairin yazdığı sonuncu şeir.

Ay Allah, deyəsən ağlıma gələn
Bütün şairlərin başına gəlib.
Sonuncu şeirdən danışıram mən -
Həmişə hamının xoşuna gəlib.

Günəş hər tərəfdən gəl-gəl desəydi,
Onda dünyamızın şərqi olmazdı.
Şair son sözünü əvvəl desəydi,
Aqillə axmağın fərqi olmazdı.

Bilir öz yerini, sözün yerini,
Alın yazısını pozmayıb ölü.
Bəlkə də ən yaxşı şeirlərini
Zavallı şairlər yazmayıb ölü.

Bakı, 14.09.2010

ƏTƏKDƏN YAPİŞ

Körük nəyinə gərək, sənin ki kömürün yox,
Qayıqdan qıraqda dur, Arazın yox, kürün yox,
Qışlaqlarda naxırın, yaylaqlarda sürün yox.
Unut malı, manqalı, şishi, ətəkdən yapış,
Kişi ətəkdən tutar, əşı, ətəkdən yapış.

Daşanlar dağı aşib, aşanlar yan üstədi,
O dünya daşın altda, bu dünya qan üstədi,
Çor deyən cənnətdədi, can deyən can üstədi.
Gözün tutubsa yağlı leş, ətəkdən yarış,
Kişi ətəkdən tutar, əşı, ətəkdən yapış.

Komana işiq düşər sən də şamdan yapışsan,
Canınlə əlləşərsən gedib camdan yapışsan,
Yaxan əlimə keçər sən yaxamdan yapışsan.
Bir gün goruna söyər bei, ətəkdən yapış,
Kişi ətəkdən tutar, əşı, ətəkdən yapış.

Dabanına tüpürüb ayaqyalın qaçarsan.
Buraxdığını quşların arxasında uçarsan,
Ağlını yiğ başına, başına iş açarsan.
Yoluna qoymaq üçün işi, ətəkdən yapış,
Kişi ətəkdən tutar, əşı, ətəkdən yapış.

Dedi-qodularınla yenə nə həvəsdəsən,
Özünü pırə yetir, düz-əməlli xəstəsən,
Kişi-kishi danışma kişi olmaq istəsən.
Kişiliyin çatırsa, kişi, ətəkdən yapış,
Kişi ətəkdən tutar, əşı, ətəkdən yapış.

Bakı, 14.08.2007

ŞAIRLƏRİ İNCİTMƏYİN

Kərpiç kimi gec soyuyub,
Pambıq kimi tez yanırlar,
Doğru sözün qulu olub,
Yalana da inanırlar,
Bir kəlmədən tutulanda
Bir baxışdan söz qanırlar -
Şairləri incitməyin.

Dondurmağa bir ümmani,
Yandırmağa lələyi var,
Gözlərində tərəzisi,
Vicdanında ələyi var,
Şairlərin dirəyi yox,
Şairlərin ürəyi var -
Şairləri incitməyin.

Xətirləri az olanın
Sətirləri qala-qala,
Qiymətləri verilməyir
Dəyərləri ola-ola,
Ötür-ötür oyununda
Qapılara sala-sala
Şairləri incitməyin.

Qılıncını pasa verən
İsmətinə kələk gəlir,
İsmətini qorumayan
Qeyrətinə kələk gəlir,
Şairini kölə edən
Millətinə kələk gəlir -
Şairləri incitməyin.

Hörüklerdə bir cazibə,
Düymələrdə tilsim olur,
Şair eşqə səs verəndə
Dönüb mənim səsim olur,
Ay gözəllər, şair ancaq
Gözəlliyyə təslim olur -
Şairləri incitməyin.

Şairləri ana doğar,
Haray doğmaz, həşir doğmaz,
Milyon pişik milyon ilə
Bir dam altda bir şir doğmaz,
Şairləri küsdürsəniz
Ana Vətən şair doğmaz -
Şairləri incitməyin.

Bakı, 10.07.2009

Kötüklər

* * *

**Dostluqdan dəm vurub dostuna kələk
gələn dələduz Vətəni satmağa girəvə
gəzən xaindir.**

* * *

**Əqidəsiz, mənliksiz, məfkurəsiz və
millilikdən uzaq olanlardan həmişə uzaq
gəzirəm. Onların süni səmimiyyətini,
təmənnalı mehribanlığını və saxta
gülüşünü pələng üçün qurulan tələyə,
balıq üçün hörülən tora, dost üçün
qazılan quyuya bənzədirəm.**

* * *

**Sənin bacarıq, qadiliyyət və istedadına
göz yuman dost ən böyük düşmən, səni
dəyərləndirən düşmən isə ən böyük
dostdur.**

* * *

**Kişilər öz yerində, arvadların da
arvadağız kişilərdən zəhləsi gedir.**

DİZİNDƏN KƏSİLƏNLƏR

Qarğışa öyrəndi qaravaşı da,
Dünyanın silləsi üzümə dəydi.
Qara kötüyü də, qara daşı da
Topuğuma dəydi, dizimə dəydi.

Dizimlə bir getdik toya, vaya da,
Fələk gülə-gülə kələk becərdi.
Dizimin qanını içən qayada
Lalələr qızardı, palid cürcərdi.

Bu dünya atı yox, iti çulladı,
Həmişə ağızında sözümüz kəsdi.
Gözləri gözümə baxan cəlladın
Qılınıcı nədənsə dizimi kəsdi.

Bizim başımızı qoyunlar yedi,
Anamın qurbanlıq namazı qaldı.
Vallah boyumuzu oyunlar yedi,
Çınarın boyuna tamarzi qaldıq.

İkiəlli tutduq gözlərimizi,
Canımdakı duz da diz qəstindədi.
Elə kəsmişik ki, dizlərimizi,
İndi meşələr də diz üstündədi.

Xəcalət nədirəsə, hələ çəkmirik,
Xəlvətdə xamlara xalta satırıq.
Beşimiz bir dənə ağac əkmirik,
Birimiz bir ucdnal balta satırıq.

Turacla yanaşı ötdüyüm yerdə
Turacsız, kəkliksiz yamac görürəm.
Diz üstə sürünb getdiyim yerdə
Dizindən kəsilən ağac görürəm.

Bakı, 15.02.2007

BU DAŞ MƏNƏ TANIŞ GƏLİR

Ya qardaşı daşa basan
Qardaşların tərsi olub,
Ya dar ağacının altda
Ayaqaltı kürsü olub -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Gül bitirən qara torpaq
Üzüqara daş bitirib,
Mindiyim at bu yollarda
Dırnaq töküb, nal itirib -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Bir sifəti ütülüdü,
Bir sifəti çopur-çopur,
Qaysaqlayan yara görsə
Qanadlanıb yerdən qopur -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Nə ocağın hisin görüb,
Nə ciyində qala yükü,
Özü yixib, özü gülüb,
Tərpənməyib bircə tükü -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Gah göstərib boz üzünü,
Gah gizlənib bez kisədə,
Vətənindən qərib düşüb
Yükün üstdə gəlməsə də
Bu daş mənə tanış gəlir.

Düşmən mənə toy tutanda,
O düşmənə toy qurubdu,
Qından çıxan qılincımı
İki bölüb oturubdu -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Nəzir deyib dayanmışam,
Bəd niyyəti, nəzəri var,
Gördüyüm daş ürəklərdən
Birinə çox bənzəri var -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Gah solumda firfiradı,
Gah sağıma keçir mənim,
Neçə ildi bir qara daş
Başıma and içir mənim -
Bu daş mənə tanış gəlir.

Bakı, 27.09.2006

GEDİRƏM GOR QAZMAĞA

Köynəyim küləklərə,
Gözüm qışa öyrənib,
Mən başa çəkilmirəm,
Başım daşa öyrənib.

Dizim - kötük dəlisi,
Ovcum - qabar vurğunu.
Qulağım - söz qovluğu,
Ayağım - yol yorğunu.

"Allah yolunda" deyən
Sinəmi yandırıbdı,
Dil-dil ötən dilənçi
Məni utandırıbdı.

Boğaz var ki, su boğur,
Ağız var ki, kahadı.
Mən evi necə tikim,
Daş çörəkdən bahadı.

Sərçə koma qurubdu,
Gözüm yuvada qalıb.
Havamı kim çalıbsa
Əlim havada qalıb.

Ayağıma baxanın
Başı yellənəcəkdi,
Dünya boyaqlı kürə,
Zəmanə yelləncəkdi.

Mən səsimi udmadım,
Öyrəndim uduzmağa,
İynəmi itiləyib
Gedirəm gor qazmağa.

Bakı, 20.09.2006

İTİN AĞZINDAYAM

Tez alışan adam, tez sönən adam
Quru çırpını da odlaya bilmir.
Qapının ağızına öyrənən adam
Otağın başına adlaya bilmir.

Vağzalın ağızında lövbər salmışam,
Qaçaq qaçan yerə qaça bilmirəm.
Qapazın altında elə qalmışam,
Qazanın ağızını aça bilmirəm.

Mənə bıçaq verib kəs deyəndə də
Bir çöpü almadım quşun ağızından.
Baharda bənövşə əsnəyəndə də
Qurtara bilmədim qışın ağızından.

Durub gözlərimi döydüm lal kimi,
Sözümü ağızmanın qaçaq görəndə.
Bıçağın ağızına gələn mal kimi
Ağızını açmışam bıçaq görəndə.

Ağızımın odundan qorxan düşmənim
Ağızımın üstündən qəfil vurubdur.
Ağızlar dilimi açmayıb mənim,
Ağızlar ağızma qıfil vurubdur.

Sobam da, bacam da öyrəndi hisə,
Ocağım hələ də köz tuta bilmir.
Ağızlar ağızma neyləyibdisə
Dilim düz-əməlli söz tuta bilmir.

Dişə ləzzət verən ağ saqqız kimi
Ağızdan ağıza düşürəm hələ.
Ocağın üstünə düşən duz kimi
Ağzımın içində bişirəm hələ.

Tor qurub timsaha satmayıñ məni,
Didənlər deyir ki, dərim yaxşıdır.
Pələngin ağızına atmayıñ məni,
İtin ağızında da yerim yaxşıdır.

Bakı, 30-31.05.2007

VALLAH BU İT MƏNƏ HÜRÜR

Sərilsə də, sürünsə də
Bir sümüyə qul olacaq,
Ha özünü öldürse də
Mükafatı yal olacaq,
Dəysə ona bir dəyənək
Səsin udub lal olacaq -
Vallah bu it mənə hürür.

Quyruğuna dəyməyiblər
Milçək yesə kara gələ,
Qulağını kəsiblər ki,
Qulaqları dari dələ,
Gözün yumur timsah kimi,
Ağzin açır ölə-ölə -
Vallah bu it mənə hürür.

Çənəsində hayatı-küyü,
Quyruğunda qeyrəti var,
Nə geriyə çəkilməyə,
Nə cummağa cürəti var,
Hürməyəndə məzəmməti,
Hürən zaman hörməti var -
Vallah bu it mənə hürür.

Yamaq enib gündəyməzə,
Yalaq qalxıb yaylaqlara,
Əsnəməsi, ulaması
İşləyibdir qulaqlara,
Oxşarı var sifarişlə

Boğaz yırtan yaltaqlara -
Vallah bu it mənə hürür.

Ya ağızımı əliyalın,
Ya əlimdə ət görübdü,
Qulluğu var, quyruğu var,
Bir həyəti süpürübüdü,
Ötüb keçən karvanlara
Tarix boyu it hürübüdü -
Vallah bu it mənə hürür.

Bakı, 23.01.2008

ÇAŞ GÖRÜR

Gəlinin işinə kəniz yarıyır,
Qarının işini qaravaş görür.
Qaranlıq gecədə görünməyəni
Qara zəncirdəki qarabaş görür.

İlanlar tökdükcə qabıqlarını,
Doldurmur dünyanın çapıqlarını.
Daşdan qoruyanlar topuqlarını
Başının üstündə qara daş görür.

Cox gözü tökübdür qaş düzəldənlər,
Yazı qışa yazıb qış düzəldənlər,
Mənim qollarımdan xış düzəldənlər
Gözümün içində savaş görübüdür.

Ha ağlat tütəyi, ha hönkürt tarı,
Saxlayan olmayıb gedən qatarı.
Hələ də toyuqlar yuxuda dari,
Keçəllər şəvə saç, aclar aş görür.

Daş atma, başımla daş yarmışamsa,
Daş olum, daş atıb baş yarmışamsa.
Dünyanı nə təhər çasdırmışamsa,
Dili kəkələyir, gözü ças görür.

Bakı, 26.08.2007

QIR QAZANI

Ocaq alışdıqca tüstü eşilər,
 Ay göydə oxşayar para çörəyə.
 Damlara qır çökən qara kişilər
 Meylini salıbdı qara çörəyə.

Dağlana-dağlana ev kiridibdi,
 Alovun içində, qorun içində.
 Qazan var, həmişə yağ əridibdi,
 Qazan var, qocalıb qırın içində.

Qırdan qızıl qırın qırqaqqızların
 Qırı qazanında, qazanı dəmdə.
 Cehiz qazanları qara qızların
 Hələ qır qaynadır mənim sinəmdə.

İpək qiyməti var, bez qiyməti var,
 Ucuz zillətdədi, baha kefdədi.
 Burda hər tavanın öz qiyməti var,
 Gordakı qazan da, qır da müftədi.

Sakitcə qaynayır sərr qazanları,
 İçtində nə varsa üzü qaralıb.
 Yerin altındakı qır qazanları
 Yerin üstünə də vəlvələ salıb.

Gündə aş qazanı dəmə qoyulan
 Heç vecinə almır qır qazanını.
 Ay qır qazanından qisməti olan,
 Özün öz gorunda qur qazanını.

Qara qoç belindən atıbsa səni,
 Cəhənnəm neyləsin, nahaq gileydi.
 Qırın qara gözü tutubsa səni,
 Qıldan yapışmağın havayı şeydir.

Yenə də boş deyil ocağın üstü,
 Başına ip salıb söz oynadırlar.
 Gözümü göynədir bir qara tüstü,
 Hardasa qazanda qır qaynadırlar.

Bakı, 22.09.2006

GÖRMÜRƏM

Elə kəsir, elə soyur
Dabbağında gön görmürəm.
Bıçağından sürü keçir,
Qucağında yun görmürəm.

Gah ümmandı, gah ormandı,
Hər xurcunu bir xırmandı.
Ələyi də dəyirmandı,
Ətəyində un görmürəm.

Oyaq yatıb, yatan kəsib,
Əli bala çatan kəsib.
Qabağımı şeytan kəsib,
Ha baxıram cin görmürəm.

İmansızdı, inadı var,
Qandalsızdı, qanadı var.
Damağında qan dadı var,
Damarında qan görmürəm.

Görməyinə... mini görmür,
Kinli kişi kini görmür.
Eləsi var məni görmür,
Eləsi var mən görmürəm.

XƏBƏRSİZLƏR

Çoxdur hələ səbrimdən,
Səbbimdən xəbərsizlər.
Boş qazan taqqıldadır
Qabımdan xəbərsizlər.

Sözüm hara sıçışa,
Yenə düşdüm yağışa.
Məni salır yoxuşa
Tabımdan xəbərsizlər.

Dəbdə deyil dəbim də,
Dəbbələyir həbim də.
Pul axtarır cibimdə
Cibimdən xəbərsizlər.

Bürünüb boz bezinə,
Kələk gəlir yüzünə.
Şair deyir özünə
Təbimdən xəbərsizlər.

Yeriyən yetib qalır,
Yetənlər itib qalır,
Dibimdə batib qalır
Dibimdən xəbərsizlər.

Bakı, 06.11.2008

Bakı, 29.07.2009

AXIRDA

Bu dünyanın buludu var, seli var,
Susuz arxlar dolacaqdı axırda.
Millətini borclu bilən, millətə
Özü borclu qalacaqdı axırda.

Yayı çəkib atır göydə quşu da,
Üzə gülür üzüyünün qaşı da.
Qardaşına saxladığı daşı da
Öz başına salacaqdı axırda.

Qar görməyib, qara qalıb birçayi,
Kor olmuşu görə bilmir gerçəyi.
Gülüşləri turş alçanın çıçəyi,
Alça kimi solacaqdı axırda.

Qazancına qarışıbdır itiyi,
Kola girib yola düzür kötüyü.
Qoltuğunda gizlətdiyi düdүyü
Qoduqluqda çalacaqdı axırda.

Əyri baxdı, bic-bic güldü didələr,
Bu bicləri harda əkdi dədələr.
Haram zada dadandısa gədələr,
Haramzada olacaqdı axırda.

Bakı, 01.12.2006

EL İÇİNDƏ

Qartallara qara yaxıb
Tükün tökdü kol içində.
Bu qara daş, qara kötük
Nə sülənir yol içində?

İçi pashı sirkəxana,
Nökər çətin çəkə xana.
Bu dələduz, yekəxana
Boğulacaq yal içində.

İt də yeməz bit yemişi,
İylə tapır it itmişİ.
Bu kal gədə yetişmişİ
Kal elədi kal içində.

Sapı qırıq, ipi qırıq,
Arpa görüb ipi qırıb.
Gah ağlayıb, gah anqırıb,
Gah ağnayıb kül içində.

Neçə corab hörüb belə,
Gördüyünü görüb belə.
Başı hara girib belə,
Palanı da pul içində.

Ağzındadı xırçaxırçı,
Xirdaladı xırı xırçı.
Mal gəzirəm, ay naxırçı,
Mal görmədin mal içində?

Sağ çıxmayıb qışdan çoxu,
Keçirmişəm daşdan oxu.
Kişisənsə, başdan oxu
Yazdığını el içində.

Bakı, 18.09.2009

QUYULAR, TƏLƏLƏR, BALТАLAR

Ağladan özümüz, gülən özümüz,
Yəhərdə gəzənlər əl çalan gəzir.
Yıxılsan köməkdən əllərini üz,
Əlibaltalılar yıxılan gəzir.

Bulaqlar quruyub köçəndən bəri
Quruyan arxımız suyu gözləyir.
Başını dik tutub dik gəzənləri
Boyundan yuxarı quyu gözləyir.

Gün döyüb qaraldıb qayaları da,
Elə yanırıq ki, hisimiz çıxmır.
İndi su çıxmayan quyuları da
Görəndə qorxudan səsimiz çıxmır.

Boğaza biçilir köşənin çoxu,
Tor atan tər töküb şələ düzəldir.
Közü qabağına eşənin çoxu
Ayağıma görə tələ düzəldir.

Quyular, tələlər peyda olandan
Dilim ciyərimə qarışib yanır.
Kütükler dizimi nişan alandan
Baltaların dişi alışib yanır.

Bakı, 20.08.2008

QURBAĞA GÖLÜ

Səsini kəsməyir qurbağa gölü,
Ötən durnaların sədasi gələ.
Qur-quru başına götürüb çölü,
Ay buna göllərin qadası gələ.

Gündüzü qiyamət, gecəsi qeybət,
Bu kimə acıqdı, bu kimə nazdı?
Sonalı gölləri görsəydi əlbət
Cinqırı çıxmazdı, səsi çıxmazdı.

Ya zildən dəm vurur, ya zillətindən,
Gözləri açılsa özün görərdi.
Göy-gölü tanışa xəcalətindən
Bəlkə də utanıb yerə girərdi.

Dostu tısbağalar, dostu bağalar,
Yaşa mehir salıb, qurağa çıxmır.
Qur-qurla birləşən bu qurbağalar
Qurbağa gölündən qıraqa çıxmır.

Suyunun ləpəsi topuqda, dizdə,
Qulağı beləcə səsə öyrenib.
Tarixdən xəbərsiz düşmənimiz də,
Qurbağa gölündən nəsə öyrənib.

Bazari da qara, bezi də qara,
Qamışlı diridir, qayışı ölü.
Əlimdə bir daş var, özü də qara,
Özünü yığışdır, qurbağa gölü.

TANIDIQ

Gül bağının bülbülündən irəli
Qoz bağının qarğasını tanıdıq.
Nırxı gündə təzələnən bazarın
Dəllalını, darğasını tanıdıq.

Sözüm quldu, bəy deyil ki bəzənə,
Dayaq durduq bizə dodaq bütənə.
Közün üstdə qızarandan bizə nə,
Qara sacın yuxasını tanıdıq.

Yoluq sərçə bəyənmədi laçını,
Yazılıq dəvə qatlamadı qıçını.
Bir sürünen qoyununu, qoçunu,
Bir ilxinin yorğasını tanıdıq.

Astanada lengiyəndə astası,
Atla ötdü öz işinin ustası.
Qızlarına öyünd verdi atası,
Gəlinlərin sırgasını tanıdıq.

Şəkər bizə gendən-genə ad oldu,
Neçə acı ağızımızda dad oldu.
Can deyənin canı bizə yad oldu,
Çor deyənin çuxasını tanıdıq.

Özümüzük yoğuran da, yapan da,
Sambalımız, çəkimiz var qapanda.
Atımızı səyirdəndə, çapanda
Neçə kəndin koxasını tanıdıq.

Bakı, 15.04.2010

El içində bir deyim var "it unu",
Paxır misdən ucuz tutduq altunu.
Kimisinin ayağının altını,
Kimisinin yaxasını tanıdıq.

Bakı, 05.05.2010

TUTACAQ SƏNİ

Kar olsan, qulağın kefdə, damaqda,
Kor olsan kəsəcək kor bıçaq səni.
Soyuq qan işləsə damarlarına
Nə tonqal qızdırar, nə ocaq səni.

Həyalı kişi var qızdan, gəlindən,
Danışır dünyanın gəlhagəlindən.
Yapışlığı ətək çıxsa əlindən
Çəkib cəhənnəmə qatacq səni.

Qatma qadan alım, sən duzu bala,
Onun içindədir buynuzu, bala.
Ot görüb mələyən bu quzubala
Quzu kababına satacq səni.

Zindanın üstündə isti dəmirsən,
Elə yoğrulmusan, hazır xəmirsən.
Qarın otarana kürək çevirisən
Bir gün kürəyindən atacaq səni.

Sümüyə sıyılsa, sıyıraqı yerdə,
Buynuzu göylərdə, buyruğu yerdə.
Yola öyrənibsə, quyruğu yerdə,
Yala öyrənibsə, tutacaq səni.

Bakı, 05.05.2011

GÜNAHKAR

Ətri varsa dilimdəki kəlmənin,
Çəməndəki çıçəyimdi günahkar.
Balım mənə bəla imiş sən demə,
Şanı daman pətəyimdi günahkar.

Yaşıl orman səhralarda bitməyir,
Qara qarğı qartalları ötməyir.
Çaxmaq daşı hər lələyi ütməyir,
Tez alışan lələyimdi günahkar.

Öz əlimlə sağalmırsa öz yaram,
Nəyə gərək çənə döyəm, söz yoram.
Büründüyüm yapincıda qızmıram,
Büküldüyüm bələyimdi günahkar.

Ocaq üçün itilədim dəhrəmi,
Damdan asıb çalxaladım nehrəmi.
Qapı açan açıq gördü süfrəmi,
Süfrəmdəki çörəyimdi günahkar.

Salam verib, salam alıb yüz əldən,
Gül-çiçəyi seçməyibdi xəzəldən.
Düşmənimə tanımayıb əzəldən,
Sinəmdəki ürəyimdi günahkar.

Dəli selə köhnə xana neyləsin,
Əyri ələ, əldə xına neyləsin.
Göyümdəki Allah buna neyləsin,
İçimdəki fələyimdi günahkar.

Borcum çoxdur dost adında düşmənə,
Dərs olmadı başımdakı daş mənə.
Sözün yoxdu qana batan qəmənə,
Paralanan kürəyimdi günahkar.

Bakı, 17.05.2011

SU SƏHƏNGİ

Dinməyəni dindiribdi,
Kəhər ata mindiribdi.
Neçə odu söndürübdü
su səhəngi.

Sevənləri sayıb, seçib,
Neçə sudan qıraq keçib.
Hörüklərdən ətir içib
su səhəngi.

Tövşəyibdi, təntiyibdi,
Yağış kimi səngiyibdi.
Bulaq üstə ləngiyibdi
su səhəngi.

Qızdan qisas ala bilər,
Çuvala tay ola bilər.
Suya həsrət qala bilər
su səhəngi.

Yada baxsan yayda donar,
Susuzluqdan dili yanar.
Sona olsan suda sınar
su səhəngi.

Bakı, 30.07.2007

ARAVURAN

Aravuran gecə bilir gündüzü,
Böhtan girir, şeytan girir beyninə.
Qırx dili var, qırx əməli, qırx üzü,
Üstəlik də şalvar taxır əyninə.

Əyilibdir yolda bitən ot kimi,
Qulaqları qara xəbər dilənir.
Aralıqda sümük gəzən it kimi
O qapıda, bu qapıda sülənir.

Palaz olub palan içi sökəndən,
Başı dəymir hələ əhlət daşına.
Aramız aravuran əkəndən
Aramzı alaq alıb başına.

Xisləti şər şər atıbdır yüzünə,
Necə gəlib, eləcə də gedəcək.
Mələk kimi görünə də özünə
İki dostu iki düşmən edəcək.

Öz baltamız yaravuran olmasa,
Uzaq idik kürəkdəki yaradan.
Aramızda aravuran olmasa,
Yüz Arazi götürərdik aradan.

Sahmanlaya bilməyirik sıramı,
Sıramızda neçəsinin qəsdi var.
Aramızda salıb aravurani
Vurmaq olmur, aramızda dostu var.

Neçə qoduq, neçə qoltuq görübüdü,
Ayırmırıq hələ ağrı qaradan.
Aramızı elə soyuq görübüdür,
Aravuran vurub çıxır aradan.

Bakı, 28.07.2008

ALDADIR

Mən bağbansız bağdan bəhər ummuram,
Bağban baxan bağlar məni aldadır.
Ölən məni diri-diri öldürür,
Dirilirəm, sağlar məni aldadır.

At oynadır dünya məndən küsəndən,
Əl üzmişəm əsnəyəndən, əsəndən.
Qismətə bax, ağlım bir şey kəsəndən
Qara basır, ağlar məni aldadır.

Yel əsdikcə ləpə dəyir ləpəyə,
Öyrənirik şapalağa, təpiyə.
Güvənərdim qar görməyən təpəyə,
Güvəndiyim dağlar məni aldadır.

Bakı, 23.10.2008

TUTUR

Bir çomçənin ətəyindən
Əlli dənə qaşıq tutur.
Başımızı piyləyirlər,
Gözümüzü qılıq tutur.

Talançılar yalançıdı,
Yalançılar talançıdı.
İndi çoxu palançıdı,
İndi çoxu qı'yıq tutur.

Yaxalar var, yixılıdı,
Yixılan var, yuxuludu.
Ayiq olmaq qorxuludu,
Mürgü döyən ayıq tutur.

Sellər çarxa dolanıbdi,
Kabab közdə sulanıbdi.
İndi sular bulanıbdi,
Toru olan balıq tutur.

Bakı, 09.08.2009

KALIN TÖKÜLÜR SƏNİN

Çopurunun üstünə
Çalın tökülür sənin.
Üzündən ürəyinə
Xalın tökülür sənin.

İşıq yanından ötər,
Qarnında sancı bitər.
İt arısından betər
Balın tökülür sənin.

Nə çıraqsan, nə də şam,
Mat-məəttəl qalmışam.
Yalağına hər axşam
Yalın tökülür sənin.

Palanın görünəndə,
Palaza bürünəndə,
Diz üstə sürünenəndə
Nalin tökülür sənin.

Nə döş gərək, nə sinə,
Yarpaq kimi əsənə.
Nə dedim ki, mən sənə
Kalin tökülür sənin.

Bakı, 28.07.2008

MƏNƏ AĞIL VERİN

Kimə neyləyəcəm mən bəd olanda,
Ağa olmayıbdır ağıl qulları.
Başına, beyninə bələd olanda
Ağlından asıblar ağılları.

Dərində üzənlər batar dərində,
Cəhrədən qaçanda ip dolaşıbdı.
Ağıl öyrənəndə - ağlim yerində,
Ağıl öyrədəndə - ağlim çəşibdi.

Təpəyəm, başımın üstündə dağlar,
Ata şallaq çəkən itə qıymayıb.
Ağıllı oğullar ananı ağlar,
Oğul-uşağını yetim qoymayıb.

Başım ağıldan yox, çəkib dilimdən,
Mən ki ağırtmadım gözümü sənə.
O qədər ağılsız deyiləm ki, mən
Ağıllı göstərəm özümü sənə.

Ağlımin qədərin ciblərimdə gəz,
Sonra noğul yeyim, nağıl öyrənim.
Mənim dediyimi ağıllı deməz,
Mənə ağıl verin, ağıl öyrənim.

SƏNDƏN SONRA YAŞAYACAM

Üstümə un səpin mənim,
Undan sonra yaşayacam.
Yaş əyilsə günbatana,
Bundan sonra yaşayacam.

Qeyrət umma sən satqından,
Haqq çıxmasın öz haqqından.
Qılinc kimi çıxıb qından,
Qından sonra yaşayacam.

Ya köç ilə köçəcəyəm,
Ya da kəfən biçəcəyəm.
Mən qanımdan keçəcəyəm,
Qandan sonra yaşayacam.

Durub dönüm hansı yola?
Dünya çətin mənim ola.
Canı verib əzrayıla
Candan sonra yaşayacam.

Yediyini dalda yesən,
Gedib yalı yolda yesən,
Məndən sonra bal da yesən,
Səndən sonra yaşayacam.

Bakı, 27.08.2009

Bakı, 12.09.2009

YAL GƏTİRİN

Bışirməyə etimi var?
Geyinməyə çitimi var?
Dul kişidir, yetimi var,
Dul gətirin!

Tor atmayın balığına,
Gedin, girin qılığına.
Qulluqçudur, qulluğuna
Qul gətirin!

Bunun oğlu onu soyub,
Onun oğlu bunu söyüb,
Bunun oğlu onu döyüb -
Pul gətirin!

Bədbəxt oğlu boş xanada,
İşlə yoxdur aşxanada,
Çulun cırıb daşxanada -
Çul gətirin!

Yalmananda yalı düşüb,
Kişnəyəndə kalı düşüb,
Çər dəymisin nalı düşüb,
Nal gətirin!

Çalan "Araz-barı" çalıb,
Narı dərib, tarı çalıb.
Ballı kızı arı çalıb -
Bal gətirin!

Qatırını sürən varsa,
Sussun, sual verən varsa!
Baxın, görün hürən varsa,
Yal gətirin!

Bakı, 26.07.2007

... KAŞ BAXMAYAYDIM

Ürəyim titrədi, dizlərim əsdi,
Doğradılar məni, biçdilər məni.
Qabaqdan gələnlər yolumu kəsdi,
Arxadan gələnlər keçdilər məni.

Mənzilim nağıldı, yolum yuxudu,
Nəyi götürsəm də söz götürmədim.
Özümdən arxada adam yox idi,
Özümdən qabaqda boş yer görmədim.

Qabıma çəkdiyim qabığa çıxdı,
Yaxa axtarmadı yazıq yaxasız.
Arxası olanlar qabağa çıxdı,
Arsayıb axırda qaldı arxasız.

Ayağım yollarda sınan təkərdi,
Pozdular, sildilər izimi yoldan.
Qabaqlar gözlərim yol da çəkərdi,
İndilər yol çekir gözümü yoldan.

Hara çevrilirəm vaxtsız əcəldi,
Pulumu saymadım, günümü saydım.
Arxaya baxanda - gözüm dincəldi,
Qabağa baxanda...

Kaş baxmayaydım.

Bakı, 07.08.2009

*Sual verme,
özün danış*

Çənədən saz adamların yerli-yersiz
sual vermələri bilmədiklərini ört-basdır
etmək üçündür.

* * *

Yurdun oğlu, elin qızı! Ağlına söykən,
özünə güvən, qanadlarına bel bağla.
Vətəndən ad, xalqdan inam, anadan
halallıq, övladdan alxış payın olsun.
Yalnız onda yurdunu, millətini bəxtiyar
görər, torpaqlarını yağı tapdağından xilas
edərsən.

* * *

1992-ci il fevralın 26-da ermənilərin Xocalıda
törətdikləri soyqırımı heç bir faciə ilə müqayisə
olunmayan vəhşilikdir. Bu həqiqəti etiraf etmək
fürsətindən bəşər övladından insanlıqdan və insanpər-
vərlikdən başqa heç bir təmənnam yoxdur.

Müəllif.

(POEMA)

Od tufanı,
kül yağışı,
qan dənizi,
vay doğumu!
Tariximdə
gör neçənci
soyqırımı!
Gerdəkləri qana batan,
"Vağzalı"sı güllələnən
toy qırımı!
Qarlı fevral, qanlı fevral,
Zaval günü, mələl günü!
Xocalının ölüm günü,
qətl günü, edam günü!
Xocalının həyatına
xitam günü!!!
26 fevral günü
doğulanlar
ad gününü bayram etmir,
şad gününü bayram etmir.
Həmin günün
xoncası yox, elçisi yox,
Dağdan ağır bir ağrının

çəkisi yox, ölçüsü yox...
 Bu dünyanın
 min oyunu, min düyüünü,
 Görməzliyə vurur hələ
 qoca dünya gördüyüünü.
 Haqsızlığın
 qayəsi şər, mayası şər,
 qiyafəsi, donu şərdi,
 əvvəli şər, sonu şərdi.
 Aman Allah!
 Bu nə məşəl,
 bu nə məhşər,
 nə bəşərdi?

* * *

Pas atırsa
 misri qılinc hələ qında,
 Pas atırsa qolum qizdə,
 əlim üzdə,
 Kəsər yoxsa
 ağızımızda, dilimizdə,
 Yəhərsizsə, yüyənsizsə
 döyüş atım,
 İldə bir yol nə verəcək
 müxbirlərə müsahibəm,
 müstəntiqə izahatım?
 Yenə sual, yenə cavab,
 köhnə sual, köhnə cavab.
 Heç nə vermir,
 verə bilməz
 mənə sual, sənə cavab.
 Diyircəkli qara qələm

diyirlənib boşaldıqca
 qor alacaq -
 nə faydası?
 Ağ kağızlar qaralacaq -
 nə faydası?
 Kameralar qurulacaq,
 mikrofonlar düzüləcək,
 dəvə kinli, dəvə belli
 dünya sanki düzələcək.
 Ordan-burdan toplayacaq
 kəfəkir bizi,
 Lap qabağa çəkəcəkdir
 ekran bizi, efir bizi.
 Allah bilir,
 neçənci yol deyəcəyik
 Necə qırıldı
 bu qaniçən kafər bizi.
 Dilimizi yağır edən,
 hamımızı fağır edən
 işgəncənin baxtına bax,
 başa keçib,
 Nifrətimiz gülə kimi
 boşa keçib.
 Sinəmizdə dəfn olunan
 qəlpə bizi xatırlayıır,
 gülə bizi xatırlayıır.
 Hələ millət
 tər çiçəklə,
 gülə bizi xatırlayıır.
 Danışmağa
 borcluyuq biz, məhkumuq biz,
 Danışmasaq, günahkarıq,
 danışanda zavalliyıq.

Söhbətimiz
kəlmə-kəlmə, qırıq-qırıq,
Dilimizdə
söz də qırıq, səs də qırıq...

* * *

O qatillər,
o qudlurlar,
o ordular,
gecə yarı
evimizi yandırdılar,
Yurdumuza od vurdular!
Toplar keçdi,
tanklar keçdi üstümüzdən,
Yer qaraldı, göy qaraldı
tüstümüzdən!
Başımıza od ələndi,
uşaqlar da güllələndi,
qocalar da güllələndi.
Əlimizi
şaxta kəsdi, sazaq kəsdi,
Başımızı bıçaq kəsdi.
Qara saçə qar ələndi,
qirov düşdü,
Qız-gelinlər girov düşdü.
Qar üstünə tökülən qan
yurdu basdı,
Bu arxalı ac köpəklər
qurdu basdı.
Günahkarlar
günahsızda günah gördü.
Nə çəkdiksə, Allah bildi,
Nə gördüksə, Allah gördü!!!

* * *

Çox eşidib çox yazmışan -
Yenə eşit, yenə də yaz!
Vallah, billah
bu oyunu oynayana,
bu oyunu oynadana
ikimiz də ağlıdayaz,
Mən deməklə, sən yazmaqla
dərd azalmaz...
Kameranı söndür, qardaş,
qələmini saxla, bacı.
Nə soruşan dərd dəlisi,
nə danışan qəm möhtaci.
Ahıl yaşıda ağlayan var,
gedək ona ağıl verək,
Uşaqlara nağıl deyək,
noğul verək.
Qəmli-qəmli şeir yazaq,
oxusunlar,
əzbərləyib ağlasınlar,
Dördüncülər başlarına
qara yaylıq bağlasınlar.
Divarlardan şəkil asaq,
səhnələrdə şam yandıraq,
Amma çətin
biz tarixi utandıraq,
biz zamanı dayandıraq.
Əliqanlı erməninin
yeddi qatı əlimizdə,
Yeddi arxa dönənini
çölə tökək,
Başlarına nif yağıdıraq,
nalə tökək.

Hırsımızdən, hikkəmizdən
daşnak deyək, dişa deyək,
qarğış edək, söyüş söyək.
Bu nəhlətdən,
bu nifrətdən
sonra durub hara gedək?
Üç milyonun,
beş milyonun qabağında
50 milyon diligədək!
İçimizdə
dərdə dərddən heykəl qoyub
dərdimizə ağlayanda
dərddən başqa nə uduruq?
Dərdimizi
dərviş kimi yaşadanda
torpaq adlı, Vətən adlı
dərdimizi unuduruq.

* * *

Bələkdəki bəbələrdən,
beşikdəki çägalardan
xəbərin var? -
göz dəyməsin,
tel darayıb, saç hörürər.
Cavanlardan xəbərin var? -
qocalıblar, tor görürər.
Qocalardan xəbərin var? -
sandıqları açılıbdır,
boylarına qat bağlamış
boyat kəfən biçibdilər,
Durna kimi lələk töküb
bu dünyadan köçübdülər.
Qoca dünya

qəh-qəh çəkib gülməyində,
Öldürənlər
əl çatmayan,
ün yetməyən Vətənimdə
badələrin lal rəqsində,
bal rəqsində,
təmtəraqla, qəhrəmantək
ölməyində.
Qoca dünya özün qoyub
arsızlığı,
Özün qoyub
kar yerinə, kor yerinə,
ayaq basdırır gor yerinə.
BMT-in kürsüsünə
minənlər var,
BMT-in kürsüsündən
düşənlər var,
BMT-in zallarında,
üşüyənlər,
diri-dirri bişənlər var.
Hər basılan qara düymə
qəti mövqe, münasibət,
ədalətli - ədalətsiz
gizli səsdir,
Sözümə göz dikən qardaş,
susuramsa, sual bəsdir.
Sual verən, ölkələr var,
sözü deyən ölkələr var,
sözü keçən ölkələr var,
sözü kəsən, səsi kəsən
ölkələr var.
Orda hər cür qəzəb, gülüş,
orda qara kölgələr var.

Tövsiyəsi
güclülərin təkidinə,
təpkisinə
tablamayan bənd kimidir,
Qətnaməsi
gücsüzlərin başın qatan
noğul kimi, qənd kimidir.
Əllərində yoxsa şillə,
ayağında yoxsa təpik,
cinayətə o da ortaq,
o da şərik,
Bəyanat da, tövsiyyə də,
qətnamə də - qara qəpik.
Böhranların
at oynadan zamanında
yazlıq üçün, kasib üçün
nə var ucuz?
Alicənab BMT-də,
Əliaçiq BMT-də
kağız ucuz, qərar ucuz.

Avropanın nə vecinə,
Çəkilib öz sərhədinə,
qapanıbdır öz içiñə.
Qıfillanan, kilidlənən
qapıların arxasında
qərarını çıxarandan
üç ay sonra,
beş ay sonra
Müzakirə, mübahisə,
müqayisə,
eh, nə isə...
Birliyi var, şurası var,

axı qoca Avropanın
nə Qarabağ boyda dərdi,
nə Xocalı yarası var.

* * *

Gülüstandan,
Türkmənçaydan üzü bəri
məmləkəti
ikibaşlı qartal diddi,
ayağımı buxov kəsdi,
qollarımı qandal diddi.
Yadellilər çəpər çəkib
neçə bostan düzəlttilər,
Azərbaycan torpağından
erməniyə nəzir deyib
Ermənistən düzəlttilər.
Vətənimi bölə-bölə
payladılar,
Qonşuların dili-ağzı
qana batdı,
bala batdı.

Yenə həmin havadır bu,
yenə əlim havadadı,
yenə qanım batabatdı.
İldən-ilə miras qalır
dinləmələr, danışmalar,
İkiəlli boğur bizi
bu ikili yanaşmalar.
Ermənistən başçısının
boğazında ala çatı -
başı əldə,
gözü əldə.

Təmənnasız yardımı da,
silahı da gəlhagəldə.
Düyünlənir qəzəbim də,
düyünlənir yumruğum da,
qoltuqlardan çıxmır deyə
boyu qalib qoltuğumda.
Qana batan əli əsir,
üzü əsir.

Təşvişə bax, təlaşa bax,
ayaqları sözə baxmir,
dizi əsir,
Irəvanda nə yeirsə,
nə içirsə
qurumsağın qursağını
Fransada sancı kəsir.

* * *

Tərəzilər əyilmışdı,
bazarlarda
nırx tərsinə fırlanırdı,
Dünyamızda
çarx tərsinə fırlanırdı.
İsti zindan qılınc deyil,
zurna doğdu,
Zaman kişi zina əkdi,
tarix nənə zina doğdu.
Ermənilər
yazlıq idi, fağır idi,
güzəranı ağır idi.
Qahmar durub
süründülər, sıridılar
bu torpağa.

Gətirdilər məni yıxa,
onu yıxa,
Torpağıma, tariximə
şərik çıxa.
Azərbaycan cir alçadan
calaq gördü,
çuxasında papaq boyda
yamaq gördü.
Kürəyini, sinəsini
yara basdı,
millətimi qar basmadı,
qara basdı.
O zamandan
haqq-salamın urvatına,
təknəmizin urvasına,
nehrəmizin urzاسına
xələl gəldi,
Alnímızın yazısına
xələl gəldi.
Qonaqların qoltuğunda
o tarixdən qarpız qalib,
xoruz qalib,
Qafqaz boyda Azərbaycan,
Azərbaycan boyda Qafqaz
təhqirlərə məruz qalib.
Bu yerlərə köç edəndən
bu hayların
halallıqla işi yoxdur,
haram yeyib haram gəzir,
ağillını çasdırmağa,
ağilsızı aldatmağa
fürsət gəzir, məqam gəzir.
Sərsəmləmə, sarsaqlama

bir kəllənin işi deyil,
görən neçə havalı baş,
davalı baş,
qovğalı baş
bir çiycinə bitişikdir?
At üstündə yol gedənin
qabağında at oynadan
it-pişikdir.

Dağın qarı,
çayın buzu əriməkdə,
erməninin
siyasətsiz fəlsəfəsi,
fəlsəfəsiz siyasəti
çürüməkdə.

Tarix boyu
çoxlarının komasında
güvəndiyi dirək çöküb,
damsız qalib.

Oynaşlılar
əri əldən buraxanda
camsız qalib,
qonşusunun çırağına
bel bağlayan şamsız qalib.
Küdürütim - dəli tufan,
məhəbbətim - sonsuz ümman,
iradəmi tunc görürəm.
Yarasını sağaltmağa
Vətənimdə, mllətimdə
güc görürəm!
Azad yurdu gözləyirik,
azad yurda gözləyirik
dalgalanan bayraqları,
Azərbaycan -

azadlığın bayraqdarı!
Bir söz deyim eşit məni -
"mən-mən" deyən ölkələrin
canındakı üzütməni.
Yaxşı görür
bu dünyanın siyasəti,
siyasətin ağsaqqalı,
ağbirçəyi,
Böyük türkün
tarixinin davamıdır
türkün böyük gələcəyi!

...Ocağımin qırığında
hələ düşmən oturublur,
hələ qanım ortadadır,
hələ məni qan tutubdur.

* * *

Fevralın o
qara-quduz gecəsində,
o şaxtalı, o tufanlı
Meşələrdə yanaların,
donanların
məzarı yox, tabutu yox.
Məhkəməyə göstərməyə
bu millətin Şəhidi var,
"sübutu" yox.
Nə ədalət zəfər çalır,
nə Haaqa gözə dəyir,
Əzilənin, döyülənin
nə hüququ,
nə də haqqı gözü dəyir.

Bu dünyanın
qəbri hələ qaranlıqdır,
qəlbə hələ qaranlıqdır,
qərbi hələ qaranlıqdır.
Haqqı dildə bayraq edib
haqsızlığa dözən dünya!
Gərək göyün göydən enə,
gərək yerin yerdən qopa!
Haçanacan
köpəyə yal, ata arpa?
Daha sizə sözüm yoxdur,
ay BMT, ay Avropa!..

Hələ bulud qapqaradır,
hələ duman çox qatıdır,
"ATƏT" adlı
bir qurumun qovluğunda,
sədrlərin təhlilində,
barmağında,
qarmağında
Çevir-tatı, vur-tatıdır.

* * *

Erməninin
atasından, babasından
ağır-batman bir söz qalıb:
"harda hay var, orda vay var".
Amma yenə bu dünyada
vay gəzənə dayaq duran
daş saray var.
Dilin işə sala-sala,
gözün işə sala-sala
bu ölkədən o ölkəyə

it unutək səpilənlər,
ələnənlər,
Taxtdan tarix,
toxdan torpaq dilənənlər,
senatoru hərfəyib,
hədələyib
Senatları aldadənlar,
sərsəm-sərsəm yuxulardan
bal dadanlar
tarix boyu yıxılıbdır,
yox olubdur.
Torpaq üçün doğulmayan
gödən üçün yaşayıbdir,
"harda çörək - ora vətən"
deyən millət doğrudanmı
vətən üçün yaşayıbdir?
Köşə çəkən,
çariq tikən,
palan basan,
səbət hörən,
gön qaşıyan,
ona-buna kürəyində
yük daşıyan,
ömrü boyu ac yaşayan
əcnəbidə işdaha bax,
Bu Allahsız erməniyə
necə deyim Allaha bax?
Uzaq başı sən dəlləksən,
pinəçisən,
özün yaxşı bilirsən ki,
dabbığından üzü bəri
sən nəçisən.
Küçü, şərçi,

qarayaxan,
aravuran,
tələquran.

Qan görəndə ermənini
sarısını udan gördük,
Qan tökəndən havalanıb,
quduzlaşışb,
Ölümünə az qalanda
ters keçilər çoban ilə,
çomaq ilə buynuzlaşışb.
İnsanlığa tuşlanıbdır
atlığı daş, qurduğu tor.
Orda terror, burda terror,
qan-qadadan nə görübdür
bu görbagör?
O ölkədə bir sui-qəsd,
bu ölkədə bir partlayış.
Gəl ki onun qovluğunda
hər məclisdən, toplantıdan
bir çıxarış, bir arayış.
Timsah kimi ağladıqca
gözlərini yummağında,
hələ turkdən hədə ilə
təzminat da ummağında.
Güllə görüb mənim sinəm,
qılınc görüb
mənim başım,
Bakı, Quba qan yaddaşım.
Şamaxıda, Lənkəranda
neçə sümük məzarlığı,
neçə ölüm düşərgəsi
indi-indi üzə çıxır,
Torpağımın altında da

axan qanım dizə çıxır.
Nə qədər ki, xəyalında
Ermənistən adlı məkan
o dənizdən bu dənizə,
ermənilər dizi üstə
sürünəcək ölenəcən
o dəhlizdən bu dəhlizə.
Qatrını
bu qatarın yollarında
yoracaqsan,
Torpağın yox, tarixin yox,
nəyin üstdə duracaqsan?
Kül üstündə dövlət quran,
əlin haqdan üzülüdür,
Dövlətləri dövlət edən
bünövrəsi, özülüdür.
Ömrün boyu
oxuduğun oğurluqdur,
bişirdiyin oğurluqdur,
danişdiğin oğurluqdur,
yazdıqların oğurluqdur!
Oğurluqdur
ortalığa nə çıxartsan,
ona görə
dahilərin kitabında
qara ləkə, qara adsan.
Ar eləmə,
asdığını, kəsdiyini
kökündən dan, yenə unut.
Kor tutduğun buraxmayıb,
ələk tapsan, ələkdən tut,
yaxa tapsan, yaxadan tut,
kəndi basmaq istəyəndə

koxadan tut.
 Görən özün inanırsan
 yazdığını, cızdığını?
 Vallah bir gün qarışacaq
 tüstün sənin cızdagına.
 Yazdığima cavabdehəm,
 bircə şərtlə:
 Məndən qabaq
 Puşkin gəlib cavab versin
 yazdığını.

* * *

Yaralanıb
 yad ölkədə yar axtaran,
 Bazarlarda ləpə gəzən,
 Narinaya nar axtaran,
 Hədiyyəsi lama olan,
 şuba olan,
 Beş kişinin əkdiyinə
 oğurluqca ata olan,
 baba olan,
 Bu Anuşda, Siranuşda
 nə tapmışan, nə görmüsən,
 Axı harda azib itin?
 Bumu sənin kişiliyin,
 bumu sənin ər namusun,
 ər qeyrətin?
 O qancığın doğduqları
 ətimizi şışə çəkdi,
 balamızı diri-dirı
 dişə çəkdi.
 Boyunbağı aldiğın kəs
 bir gün səni boğacaqdır

tumanının bağı ilə,
 tamahının bağı ilə.
 Qeyrət ilə öyünməyən
 öyünməsin
 eşib buynuz elədiyi
 bığlı ilə.
 Mənim pulum, onun pulu
 bir lotunun bileyində
 bilərzikdi,
 Bu töhmətdən,
 bu qınaqdan baş yoruldu,
 dil bezikdi.

Ahı ərşə çatanların
 ahı sənə çatmadımı?
 Ürəyimi parçalayan
 ürəyinə yatmadımı?
 Elə bilmə yad ölkədə
 yad xanımdan
 dilək tutan vaxtindasan.
 Vətənində
 kirpik ilə köz götürən
 anların arasında
 sən üzünə
 ələk tuman vaxtindasan.
 Yağıların yağlı dili,
 qara teli
 hələ sığal altındadır,
 Tək torpaq yox,
 ürəklər var
 hələ işgal altındadır.
 Ürəyini
 yağılardan qoruyanlar
 torpağını azad edər,

Ürəyində
yağılara yer verdinsə,
sənin üçün
Vətən yalan, millət hədər.
Təməhimiz güc gələndə,
hissimizə qul olanda
kor olmuşuq,
Səngərlərdə ölmək şərəf,
biz yataqda,
biz qucaqda qırılmışıq.
Kəndirimiz kəsiləndə
adımıza, odumuza
kəsir düşür,
Qoy incisin Kərəm məndən -
öz əslini unudanlar
əslilərə təslim olur,
əsir düşür.

* * *

Körpələri
süngülərə taxanlara,
tətikləri
beyinlərə sıxanlara,
"öldür" deyib gülənlərə,
"əhsən" deyib baxanlara,
meşələri
baltalayıb yıxanlara,
qanı selə döndərənə,
sudan quru çıxanlara
sual verən yoxdur həl!
Tumarlanan,
kremlənən divarların

kölgəsində yatanlara,
ətəklərdən
ikiəlli tutanlara,
ərzin başın qatanlara,
qəzilindən saqqal hörən
qəzərlərə, vartanlara,
sual verən yoxdur həl!
Hələ rusun iti ilə
yalaqdan yal yeyənlərə,
gedib farsın qabağında
dümbəyini əyənlərə,
fransızın qapısını
dilənçitək döyenlərə,
süzüb tutun arağini
ingiliscə
dostluqdan tost deyənlərə,
ölənləri məhkum edib
öldürəni öyənlərə
sual verən yoxdur həl!

Danışmiram,
ayaqyalın yola çıxan,
yoxa çıxan
köcum məni danışdırır!
Danışmiram,
qan ağlayan,
od götürən
içim məni danışdırır!

* * *

Tarix bir gün açılacaq
sarayları, sandıqları
lap poladdan, tuncdan olsa.

Zaman başın yerə əyər
vücudunda bircə tikə
vicdan olsa.
Sorğuya bax!
Suala bax!
"Ermənilər haçan gəldi?",
"necə qırdı", "necə kəsdi?"
Maskalanan quru qeyrət,
lüt suallar, küt suallar,
soyuq sorğu, cılız hikkə
daha bəsdi!
Erməninin
xaltasından, noxtasından
ikiəlli yapışaraq
dana kimi böyürtməsən,
köpürtməsən,
sifətinə tüpürməsən,
"Niyə gəldin?",
"Niyə qırdın?", "Niyə kəsдин?"
soruşmasan,
Nə sən yanan, nə mən yanan!
Sən də yaman, mən də yaman!
Sən də yalan, mən də yalan!

* * *

Əli qələm tutan qardaş,
sözü göydə tutan bacı,
Yuxusuna
gecə haram qatan bacı!
O qocaya sual vermə,
içi yanıb,
Viran olan Xocalıda

övladının üçü yanıb.
O kişiyə sual vermə,
Xocalıda
balasını doğrayıblar,
havalanıb,
Madar oğlu itkin düşən
O qadına sual vermə,
özü sual verə-verə
məmləkəti dörd dolanıb.
O xalaya "xanım" demə,
səni yuyub, səni sərər.
O kişidən
yarasını xəbər alma,
mən nə bilim
durub sənə nə göstərər.
Onlar neçə alçaqlığı,
onlar neçə alçaqları
görə-görə, sına-sına
alçalıblar,
Bircə aya
girovluqda qocalıblar.
O gəlinə sual vermə;
yetimləri
gözlərinin yaşı ilə
böyüdübdür,
Uşaqları
bu dünyanın qışı ilə,
başındakı
daşı ilə böyüdübdür.
O qızı da sual vermə,
atası yox, anası yox,
Eldən-elə gəlin köçür,
əllərinin xinası yox.

O uşağa sual vermə,
hönkürtüsü, hiçqırtısı
ürəkləri parçalayan,
dirəkləri laxladandı,
Kimsə ona qandırıb ki,
atasının bir ayağı
taxtadandı.

Kitabları
künc-bucaqda toza batan,
qəlbi qübar,
dili qabar
o şairə sual vermə,
əzab vermə, məlal vermə.
Ermənilər dağdan ağır,
dağdan ahıl
atasını güllələyib,
Zamanın bir zərbəsi də,
tarixin bir təpiyi də
ona dəyib.
Həmin vaxtdan
başındakı gah töhmət,
gah dəyənəkdir.
Acığını, hikkəsini
dəftərlərə köçürməkdən,
kağızlara yalvarmaqdan
barmağı da, qələmi də
döyənəkdir.

Zavallılar öz külünü
Öz başına töküb gedir,
Acığını
qucağına büküb gedir,
Gözlərinin kökündəki
qəm yükünü

dəvə kimi çəkib gedir.
Heç birinə sual vermə,
dərdin mənə, qadan mənə,
Hələ cavab verməmişik
biz düşmənə.

Əvvəl-axır qəm şəllənən
həmin günə şahid olan,
ayaq üstə Şəhid olan
Xocalılar tükənəcək
sığındığı kənd-kəsəkdə,
Sualına cavabı bəs
kim verəcək gələcəkdə?
Ocağında sönməyibsə
közün, danış,
Dərdimizə ağlayırsa
gözün, danış,
Bir yetimin çəkdiyini
daşımaga tablayırsa
dizin, danış,
Danışmağa əgər varsa
sözün, danış!
Sən o qızı,
o gəlini,
o kişini,
o qocanı,
o uşağı,
o şairi danışdırma,
Onlara bax, özün danış!
Özün danış!

KİTABDAKILAR

ZAMANA SÖZÜM VAR

Zaman məni doğa bilmir	5
60 yaşın nağılı	6
Ruhumuzun daş nağılı	8
Zaman yetim əkir	9
Kişilər, ayağa qalxın	10
Güllələr kürəkdən dəysə Vətənə	12
Söz acıyam	14
Keçib	15
Məni qovun, namərd edin	16
614-cü Şəhid	17
Vətən eşqi	20
Mən də bu ölkənin vətəndaşıyam	21
Çatdı	23
Birincilərə Xocalı dərsi	24
Kül mənə bəsdi	26
Görmüşəm	27
Dünyanın ürəyi daşdı, Xocalı	28
Gözümə bir qoca kişi görünür	30
Bu şairdən nə istəyir bu millət	32
Kiri, bala	34

AĞRILI-ACILI DÜNYA

Bu dünya	37
Torpaq layla çalır	38
Uşaqlar tez qocalır	39
Nağıl qalmadı, Allah	40
Söyü	41
Qabağında	42
Ömür üydən ürək	43
Cıxbı getdi	44

Susur bir-bir	45
Külümüzü hara tökək	46
Nə ehtiyac	48
Dərmansız dərd	49
Dünyanın yerinə	50
İmtahan edir	52
İndi	53
Çökdürcək bu dünya	54
Gəzir	56
Görə-görə gələn var	58
Hünərin var	60
Uduzmuşam	61
Ölüm şairləri yaman tez sevir	63
Dünyanın tərifi	64
Ölən amalın abidəsi	66
Mükafat düşmür	67
Çörək imtahani	68
Dünya məni, mən dünyani	70
Gedir	72
Barmaqlı, qarmaqlı dünya	73
Şələsi böyük uşaqlar	75
Günümə bax, ayıma bax	77
Ağladım	78
Bu yaşıda	80

KEÇMİŞDƏN GƏLƏCƏYƏ MƏKTUB

Ölçü	83
Zamanın selləri	85
Zəngəzur zənguləsi	87
50 yaş sənindir, 50 sənətin	88
Ləzgi qızı	90
Sərhədin sərhədsiz ürəyi, yaxud möhürsüz fəxri fərman	91
Səsin ruhu	92

Təmiz ad	93
Zarafat deyil	95
Halal sevgi	97
Köhnə şeir	99
Mənim uşaqlıq şəklim	101
Cavan qalib 'gözlərin	103
Gözüm yemədi	104
Qapıdan qayıdırám	106
Bu məktubu oxuyarsan	108
Mənə ad ver	109
Müzakirə	112

SÖZ HAQQINDA SÖZ

Dağdan aşib batır yaz	117
Sözün yası	118
Bəzəyi yoxdur	120
Külümdən səni	122
Gözəllər qocalanda	123
Şair gözü	125
Olmur	127
Təmənna	128
Köhnə söz	130
Zəmanə	131
Şairin taleyi	133
Olub	134
Söz qiymətli, bazar ucuz	135
İkibaşlı söz	136
Böyüdüblər	137
Sözü olmaya-olmaya	138
Sözüm yoxdu	139
Anasından olmayıb	140
Sözə nə sözün	141
Ən yaxşı şeir	143

Ətəkdən yapış	144
Şairləri incitməyin	145

KÖTÜKLƏR

Dizindən kəsilənlər	149
Bu daş mənə tanış gəlir	151
Gedirəm gor qazmağa	153
İtin ağızindayam	155
Vallah bu it mənə hürür	157
Çaş görür	159
Qır qazanı	160
Görmürəm	162
Xəbərsizlər	163
Axırda	164
El içində	165
Quyular, tələlər, baltalar	167
Qurbağa gölü	168
Tanıdış	169
Tutacaq səni	171
Günahkar	172
Su səhəngi	174
Aravuran	175
Aldadır	177
Tutur	178
Kalın töküür sənin	179
Mənə ağıl verin	180
Səndən sonra yaşayacam	181
Yal gətirin	182
... Kaş baxmayaydım	184

SUAL VERMƏ, ÖZÜN DANIŞ (poema)	187
---	-----

*Texniki redaktor: Cəsarət Qasimov
Rəssami: Sultan Məmmədov
Komüpter xidməti: Kamran Məcidov*

**ƏLƏMDAR QULUZADƏ
(QULİYEV ƏLƏMDAR ALLAHVERDİ OĞLU)**

“614-cü Şəhid”

Bakı - “Şuşa” - 2012

Çapa imzalanmışdır: 25.01.2012

Kağız formatı: 60x90 1/16

Həcmi: 13,5

Sayı: 500 nüsxə. Sifariş 15

Qiyməti müqavilə ilə

mətbəəsində çap olunub

*Şairləri ana doğar,
Haray doğmaz, həşir doğmaz,
Milyon pişik milyon ilə
Bir dam altda bir şir doğmaz,
Şairləri incitsəniz
Ana Vətən şair doğmaz -
Şairləri incitməyin,*